

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Feitenreconstructie

Tijdlijn: Persoonlijke beschermingsmiddelen

Periode: augustus 2020 tot en met juli 2021

Programmadirectie Nafase COVID-19

Leeswijzer

Deze feitenreconstructie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) betreft de periode juli 2020 tot en met juli 2021 en is gebaseerd op zowel openbare bronnen (voornamelijk Kamerbrieven en informatie op de website van de Rijksoverheid) als interne bronnen (voornamelijk overlegnotulen/verslagen). Daarnaast is input verwerkt van de beleidsdirectie(s) van VWS die betrokken was (waren) bij het thema van deze tijdlijn.

De **grijze teksten** verwijzen naar aanvullingen op basis van mondelinge bronnen of van respondenten ontvangen opmerkingen zonder bronstukken.

Deze feitenreconstructie is opgedeeld in enkele subthema's (als separate hoofdstukken): 'Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)', 'Kwaliteitsborging LCH' en 'Beheer Noodvoorraad', 'Borging voldoende beschermmiddelen lange termijn'. In formele zin hebben de in deze tijdlijn beschreven subthema's betrekking op zowel persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) én medische hulpmiddelen. In de tijdlijn wordt echter vooral gefocust op PBM.

De feitenreconstructie start met een kort overzicht van de belangrijkste kantelmomenten. Kantelmomenten zijn cruciale momenten en/of belangrijke koerswijzigingen in de bestrijding van de coronapandemie. De kantelmomenten zijn in de feitenreconstructie die volgt in meer detail te vinden.

Deze feitenreconstructie is een vervolg op de tijdlijnen 'Persoonlijke beschermingsmiddelen' en het addendum 'Kwaliteitsborging LCH en Productie NL' die de periode januari tot en met juli 2020 beslaat. Voor informatie over andere onderwerpen tijdens de coronapandemie wordt verwezen naar de desbetreffende tijdlijnen.

Namen en functienamen van medewerkers van het ministerie van VWS worden in de feitenreconstructie vervangen door "ambtelijk VWS" en namen van medewerkers van andere organisaties zijn vervangen door "functionaris".

Gebruikte hyperlinks in sommige bronvermeldingen zijn mogelijk na verloop van tijd niet meer toegankelijk.

De Bestuursraad VWS heeft de inhoud van deze tijdlijn vastgesteld op 8 april 2022.

Instructie

Dit document is interactief. Dat betekent dat informatie - naar wens en op maat - uitgebreid kan worden.

- **Algemeen:** als de cursor (of het handje) verandert in een wijzende vinger dan is er sprake van een interactief element.
- **Oranje schuin en dikgedrukte** tekst gaat naar extra informatie binnen dit document
- **Blauwe onderstreepte** woorden linken naar internetpagina's buiten dit document.
- Klik op het icoon om naar het overzicht met de kantelmomenten te gaan.
- Met de blauwe en witte pijlen kunt u naar links en rechts navigeren.
- Na het volgen van een interne link naar de verklarende woordenlijst kunt u terug naar de lopende tekst door op het pijltje **Keer terug** naast het woord te klikken.
- Na het volgen van een interne link naar de eindnoten¹ of bronnen kunt u terug naar de lopende tekst door in het overzicht op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

Kantelmomenten

1. Plan van aanpak PBM

In juli 2020 legt de directie GMT een nota voor aan minister Van Rijn over voorgenomen acties en adviezen voor een plan van aanpak rondom persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Het plan richt zich op de overdracht van de taken van [ambtelijk VWS] Hulpmiddelen naar de staande organisatie (fase 2) en de borging van voldoende beschermingsmiddelen op de lange termijn (fase 3). Voor de uitvoering van dit plan van aanpak wordt het Programma PBM ingesteld.

[Ga naar hoofdstuk 1 >>](#)

2. Analyse van (toekomstige) vraag en aanbod van PBM

VWS heeft behoefte aan beter inzicht in vraag en aanbod van PBM van de zorgsector in Nederland inclusief preventieve inzet van PBM. In september 2020 krijgt Accenture de opdracht om in kaart te brengen in hoeverre de reeds opgebouwde centrale voorraden en de additioneel verwachte aanvoer van PBM toereikend zijn voor de mogelijke toekomstige vraag aan PBM.

[Ga naar hoofdstuk 3 >>](#)

3. Overgang LCH naar CIBG

Per 1 oktober 2020 heeft de directie GMT het CIBG gevraagd om de continuïteit van de huidige activiteiten van het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH) te garanderen en waar nodig de dienstverlening te verbeteren. Het CIBG wordt voor deze opdracht beleidsmatig aangestuurd door het Programma PBM dat onderdeel is van de directie GMT.

[Ga naar hoofdstuk 1 >>](#)

4. Uitlevering PBM buiten de zorg

Minister Van Ark gaat eind november 2020 ermee akkoord dat het LCH, op voorwaarde dat daarmee de functie van het LCH als noodvoorziening voor de Nederlandse zorg niet in gevaar komt, desgevraagd PBM uitlevert voor doeleinden die feitelijk buiten de doelstelling van het LCH liggen.

[Ga naar hoofdstuk 3 >>](#)

5. Inspectiebezoek LCH

Eind september 2020 vindt er een gezamenlijk inspectiebezoek plaats van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en Inspectie SZW (ISZW) aan het LCH. Vooruitlopend op het inspectierapport van de IGJ en de inspectiebrief van de ISZW brengen de inspecties een aantal punten van zorg over de borging van de kwaliteit van de PBM van het LCH onder de aandacht van VWS.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

6. Goederen-exit-strategie

In december 2020 gaat minister Van Ark ermee akkoord dat de noodvoorraad wordt afgebouwd tot een omvang van minimaal zes maanden. In april 2021 stemt demissionair minister Van Ark in met het actief afbouwen van de noodvoorraad tot de zes maanden piekvoorraad conform een goederen-exit-strategie door verkoop, schenking of duurzaam verwerken en eventueel over te dragen aan de ijzeren voorraad.

[Ga naar hoofdstuk 3 >>](#)

7. Contouren ijzeren voorraad

In december 2020 gaat minister Van Ark akkoord met de contouren voor een ijzeren voorraad. Om de zorg duurzaam te beschermen wordt ingezet op de aanleg van drie verschillende 'dijken' met voldoende betrouwbare PBM. Dijk 1 betreft een verplichte voorraad bij zorgpartijen. Dijk 2 betreft een voorraad van drie maanden bij (een consortium van) leveranciers en producenten op grond van een aanbesteding onder regie van het CIBG. Dijk 3 betreft stand-by productiecapaciteit in Nederland.

[Ga naar hoofdstuk 4 >>](#)

8. Nieuw kwaliteitsbeleid PBM

In januari 2021 wordt aan het CIBG een aanvullende opdracht verleend met betrekking tot kwaliteitsborging binnen het LCH. De opdracht strekt ertoe om de activiteiten van het LCH ten aanzien van de kwaliteit, uiterlijk per einde Q1 2021, aan te passen.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

In juli 2020 legt de directie GMT een nota voor aan minister Van Rijn over voorgenomen acties en adviezen voor een plan van aanpak rondom de beschermingsmiddelen. In het plan van aanpak worden drie fasen onderscheiden.

Fase 1 betreft de oprichting van het LCH in maart 2020 en de opbouw van een grote noodvoorraad persoonlijke beschermingsmiddelen om in de vraag van de gehele zorg te voorzien.

Fase 2 betreft het omzetten van het samenwerkingsverband 'LCH 1' naar een nieuwe organisatiestructuur: 'LCH 2', waarbij de verantwoordelijkheid voor de continuïteit en verbetering van de activiteiten van het LCH van [ambtelijk VWS] over gaat op de agentschap CIBG.

Fase 3 betreft de borging van voldoende beschermingsmiddelen op de lange termijn. Het doel is om te komen tot een oplossing voor structurele beschikbaarheid van voldoende en betrouwbare beschermingsmiddelen in Nederland. Deze oplossing is gebaseerd op drie onderdelen, namelijk het aanleggen van een centrale of decentrale ijzeren voorraad, het optimaal benutten van de mogelijkheden van Productie NL ([zie ook hoofdstuk 4.2](#)) en Europa en door waar mogelijk aan te sluiten bij Europese initiatieven. Voor de uitvoering van dit plan van aanpak wordt het Programma PBM ingesteld.

September 2020

23

[Ambtelijk VWS] publiceert op 23 september 2020 een overdrachtsdocument waarin ten eerste de situatie tot 1 september 2020 (fase 1) wordt beschreven en daarop wordt teruggeblikt. Ten tweede dient het document ter overdracht van de activiteiten van [ambtelijk VWS] naar de staande organisatie.¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

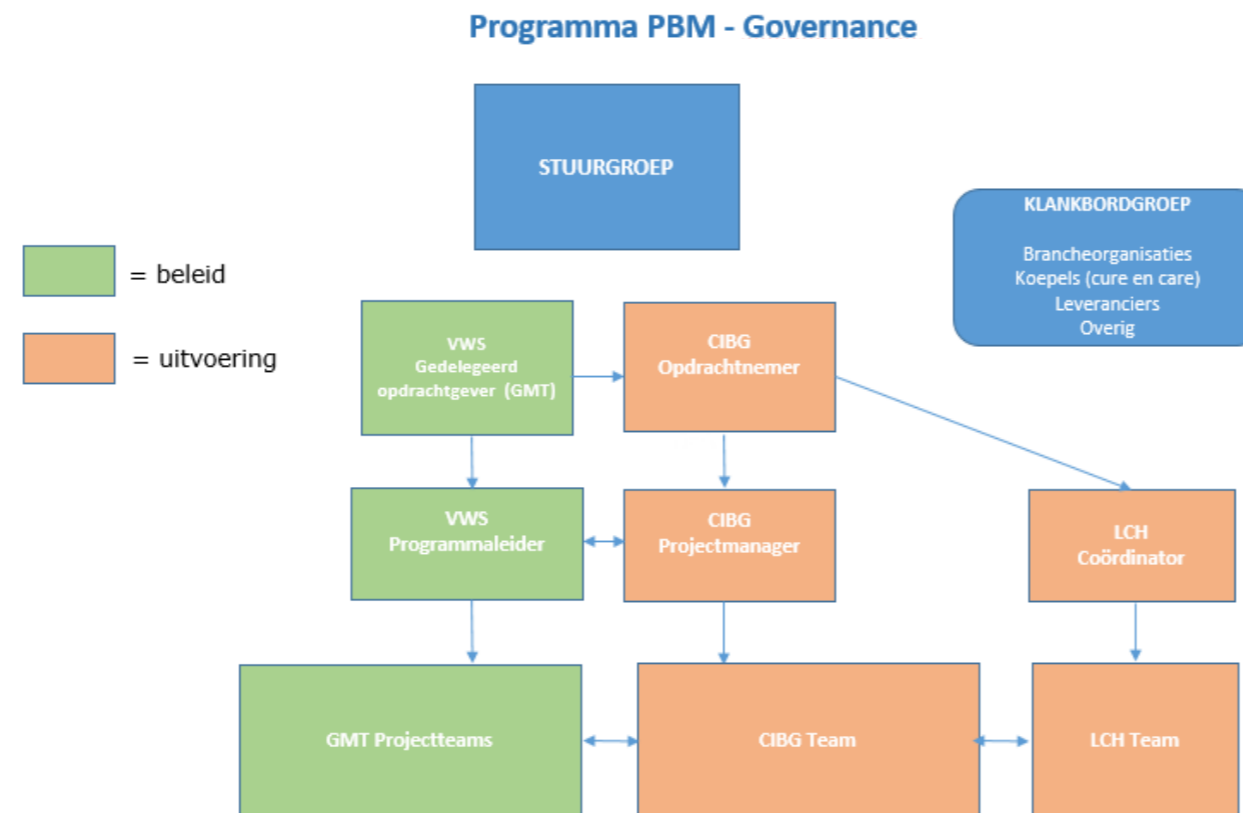
Oktober

01

Per 1 oktober heeft de GMT het CIBG gevraagd om de continuïteit van de huidige activiteiten van LCH te garanderen en waar nodig de dienstverlening te verbeteren. Samen met het LCH zorgt het CIBG ervoor dat de noodvoorraad PBM voor de zorgsector beschikbaar blijft tijdens de pandemie. De dienstverlening aan de zorg wordt hiermee door het CIBG gecontinueerd. Waar mogelijk – denk aan de informatievoorziening en het contractbeheer – wordt de dienstverlening door het CIBG verbeterd. Daarnaast blijft het LCH nauw samenwerken met de partijen in de zorg. Om deze opdracht uit te voeren zal het CIBG in opdracht van GMT zorgdragen voor een optimaal functionerende LCH-organisatie. Opdrachtgever is GMT, opdrachtnemer is het CIBG. De activiteiten van het LCH zijn een onderdeel van een programma met bijbehorende *governance* die er in eerste instantie als volgt uitziet:

23

De opdracht wordt door [ambtelijk VWS] in een opdrachtbrief van 23 oktober aan [functionaris CIBG] bevestigd.²

Figuur 1

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1. IJzeren voorraad

4.2. Productie in Nederland

4.3. RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

November

10

Op 10 november komt de stuurgroep Programma PBM voor het eerst bij elkaar. De stuurgroep bestaat uit [ambtelijk VWS] en een vertegenwoordiger van het CIBG. De stuurgroep is in het leven is geroepen om de transitie van een crisisvorm – noodvoorraad – naar een structurelere, toekomstbestendige vorm (ijzeren voorraad) in goede banen te leiden. De keuze voor de huidige samenstelling en inrichting van de stuurgroep zorgt voor het juiste mandaat zodat er direct besluiten kunnen worden genomen. In het overleg wordt een update van de stand van zaken met betrekking tot PBM gegeven. Ook wordt het signaal dat de vraag van de zorg richting het LCH is afgenomen ondanks de 2e golf besproken. Verder wordt gemeld dat het programmateam onderzoekt op welke manier PBM uit de huidige voorraad bij LCH wat soepeler aan de zorg verstrekt kan worden of bijvoorbeeld aan gemeentes en voedselbanken zonder dat LCH als reguliere leverancier (marktpartij) gaat functioneren.

Ook vraagt het programmateam aan de stuurgroep akkoord te gaan met de *finance*- en *control*-kaders LCH (project Finance & Control). Het project Finance & Control is één van de projecten binnen het programma PBM en draagt zorg voor de kaders op het gebied van *finance* en *control* voor het programma PBM. Deze kaders hebben als doel om te zorgen dat het programma over voldoende financiële middelen kan beschikken, het LCH binnen de financiële kaders opereert en rechtmatigheid wordt geborgd. De deelbegroting (van het onderdeel) van het CIBG dat de contracten beheert, is beperkt tot personele en materiële uitgaven en de betaling van beheervergoedingen aan de contractpartij(en). De afrekening van de voorschotten en de afwikkeling van de garantieovereenkomst die verstrekt zijn voor de inkopen van het LCH ligt bij het project Finance & Control. De contractpartij(en) zijn verantwoordelijk voor het adequate beheer en (financiële) verantwoording van de te beheren voorraden.³

De stuurgroep besluit tevens tot het instellen van een klankbordgroep met als doel het borgen van de betrokkenheid van veldpartijen, het benutten van expertise en het toetsen van oplossingsrichtingen gerelateerd aan het Programma PBM. Gezien de aanleiding en het doel van de klankbordgroep is het van belang om een brede vertegenwoordiging van de sector in de klankbordgroep te hebben. Deze vertegenwoordiging is bij voorkeur op bestuurlijk niveau.^{4 5}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

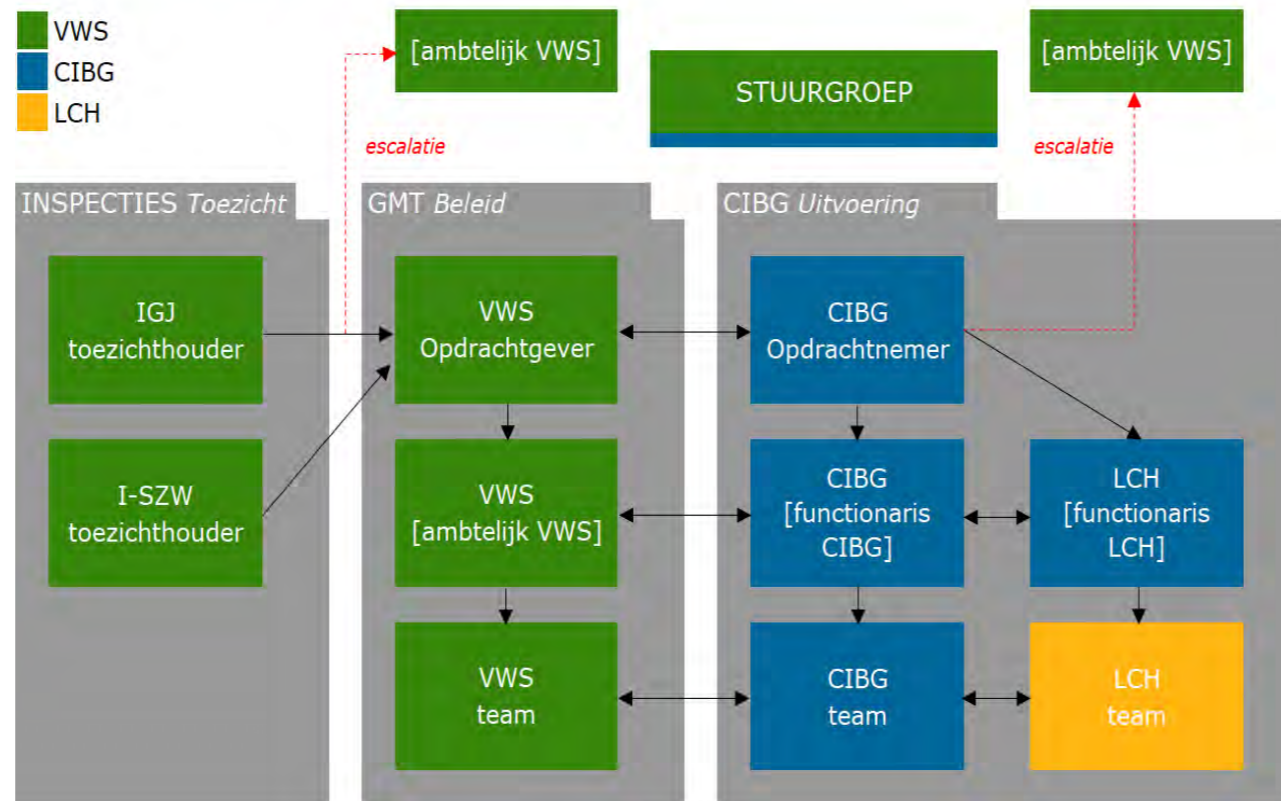
December

17

Op 17 december wordt in de stuurgroep een voorstel besproken over de governance-structuur voor aansturing van het LCH. De inspecties (IGJ en ISZW) zien een risico dat het LCH dubbel wordt aangestuurd, zowel vanuit beleid (GMT) als operationeel (CIBG). Het programmteam heeft het eerder met de inspecties gedeelde organogram aangepast. Alle aansturing van het LCH loopt via het CIBG. Dat maakt ook dat operationele zaken beter meegewogen kunnen worden bij het bepalen van het beleid.

Het nieuwe organogram ziet er als volgt uit: ⁶

Governance kwaliteit

Figuur 2

De stuurgroep bespreekt ook het memo 'Processen inkoop PBM's en testbenodigheden' en gaat akkoord met de daarin voorgestelde processen en uitgangspunten. Het memo gaat de facto over vastgestelde verantwoordelijkheden die moeten leiden tot duidelijke processen rond de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen door het LCH. Het CIBG is in afstemming met GMT verantwoordelijk voor de processen bij de opdrachtformulering voor de inkoop voor de PBM's door het LCH in samenwerking met Mediq.⁷ Het Programmteam legt ook een voorstel voor de samenstelling van de klankbordgroep en de instelling van een kennisgroep voor aan de stuurgroep. De stuurgroep gaat akkoord met beide voorstellen.⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

**1. Landelijk Consortium
Hulpmiddelen (LCH 2)**

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende
beschermingsmiddelen
lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Januari 2021

04

Op 4 januari 2021 bevestigt GMT per e-mail aan het CIBG de aangepaste opdracht.⁹

22

Op 22 januari komt de klankbordgroep voor het eerst bijeen. De klankbordgroep wordt voorgezeten door een van de veldpartijen en kent vertegenwoordiging van Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra, Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, ActiZ, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, GGD-GHOR, Ineen, FHI, FME en Nefemed.¹⁰

26

Op 26 januari is er een overleg van de Stuurgroep PBM. Tijdens dit overleg worden geen besluiten genomen. Er wordt gesproken over o.a. de deelopdracht kwaliteit aan het CIBG en de stand van zaken klankbordgroep.¹¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Maart

02

Op 2 maart er een overleg van de Stuurgroep PBM. Tijdens dit overleg worden besluiten genomen ten aanzien van de uitwerking van de ijzeren voorraad ([zie ook hoofdstuk 4.1](#)) en het beheer van de noodvoorraad ([zie ook hoofdstuk 3](#)).¹²

23

Op 23 maart en 3 mei zijn er overleggen van de Stuurgroep PBM. Tijdens deze overleg worden geen besluiten genomen. Er wordt gesproken over o.a. de Kamerbrief over de IJzerenvoorraad ([zie ook hoofdstuk 4.1](#)), het inspectierapport van de IGJ ([zie ook hoofdstuk 2](#)) en het risicomanagement.^{13 14}

[Aug](#)[Sep](#)[Okt](#)[Nov](#)[Dec](#)[Jan](#)[Feb](#)[Mrt](#)[Apr](#)[Mei](#)[Jun](#)[Jul](#)

April

29

Op 29 april stuurt Bureau LCH van het CIBG een nota aan [ambtelijk VWS] en de stuurgroep met als doel te zorgen dat voor alle betrokken partijen duidelijk is wie verantwoordelijk is voor welk deel van de continuïteit van het LCH. Bureau LCH is het organisatieonderdeel bij het CIBG dat de taken m.b.t. het LCH uitvoert. In deze nota en bijlagen wordt een overzicht gegeven van de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden die de uitvoering van de opdracht aan het CIBG raken of doorkruisen. Werkafspraken die daaruit voortvloeien zijn tevens als bijlage aan deze nota toegevoegd.¹⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

[Aug](#)[Sep](#)[Okt](#)[Nov](#)[Dec](#)[Jan](#)[Feb](#)[Mrt](#)[Apr](#)[Mei](#)[Jun](#)[Jul](#)

Juli

08

Op 8 juli is er een overleg van de Stuurgroep PBM. Tijdens dit overleg worden besluiten genomen ten aanzien van het continueren noodvoorraad ([zie ook hoofdstuk 3](#)). Daarnaast wordt gesproken over de ijzeren voorraad en wordt een update gegeven over het beleid ten aanzien van de kwaliteit van PBM.¹⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium
Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende
beschermingsmiddelen
lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

2. Kwaliteitsborging LCH

Eind september vindt er een gezamenlijk inspectiebezoek plaats van de IGJ en ISZW aan het LCH. Vooruitlopend op het inspectierapport van de IGJ en de inspectiebrief van ISZW brengen de inspecties een aantal punten van zorg over de borging van de kwaliteit van de leveringen van het LCH onder de aandacht van VWS. In januari 2021 wordt aan het CIBG een aanvullende opdracht verleend met betrekking tot kwaliteitsborging binnen het LCH. De opdracht strekt ertoe om de activiteiten van het LCH ten aanzien van de kwaliteit, uiterlijk per einde Q1 2021, aan te passen.

Augustus 2020

03

Op 3 augustus 2020 vindt er een gesprek plaats tussen [ambtelijk VWS] en [functionaris RIVM]. RIVM en VWS stemmen af over de kwaliteitsbeoordeling die het RIVM uitvoert voor de medische hulpmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen die door het LCH worden uitgeleverd. Er wordt gesproken over het apart kwaliteitskader dat door RIVM wordt toegepast en hoe dat zich verhoudt tot de normale eisen voor markttoelating. Daarnaast wordt er ook gesproken over de samenwerking tussen het kwaliteitsteam van het RIVM en het LCH.¹⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
- 2. Kwaliteitsborging LCH**
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

September

01

Vanaf 1 september trekt de IGJ het gedoogbeleid ten aanzien van medische hulpmiddelen zonder CE-markering in. Afwijken van de Wet medische hulpmiddelen is niet meer toegestaan. Mondkapjes, handschoenen en testmateriaal zijn uitgezonderd.¹⁸ Met het LCH wordt afgesproken dat dat het deze middelen ook niet meer uit zal leveren door voorrang te geven aan producten met CE-markering waarvan inmiddels voldoende op voorraad zijn.

28

Op 28 september is er een gesprek van [ambtelijk VWS] met de inspecties. Doel van dit spoedoverleg is om te bespreken hoe verder nu de inspecties niet akkoord blijken met de eerder door [ambtelijk VWS] vastgestelde aanpassing van de testprocedure. De testprocedure was aangepast op basis van de kwaliteit van eerdere leveringen van de leverancier. Hiervoor worden leveranciers op basis van hun eerdere leveringen van een product, ingedeeld in categorieën (Top, Goed, Twijfel, Slecht). Op basis van de categorie waar ze invallen, zal het RIVM in meer of mindere mate testen. Echter bleek bij bespreking van dit voorstel met het RIVM dat er een verschil van inzicht was over indeling van leveranciers zoals die gemaakt was.¹⁹

29

Op 29 september vindt er een gezamenlijk inspectiebezoek plaats van de IGJ en ISZW aan het LCH.²⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
- 2. Kwaliteitsborging LCH**
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Oktober

01

Per 1 oktober stopt het RIVM in afstemming met VWS met de zogeheten teststraat die zij in opdracht van VWS had ingericht van april tot oktober 2020 om de kwaliteit van ingekochte producten te beoordelen. Vanuit VWS wordt hieraan als voorwaarde gesteld dat het LCH garandeert dat de voorraden met uit te leveren producten (CE gemarkeerd of reeds getest en van goede kwaliteit bevonden) ruim voldoende is.^{21 22}

13

In vervolg op hun inspectiebezoek sturen de IGJ en ISZW op 13 oktober een gezamenlijke brief aan [ambtelijk VWS]. Vooruitlopend op het inspectierapport van IGJ en de inspectiebrief van ISZW brengen de inspecties een aantal punten onder de aandacht van VWS. Deze punten waren ook onderwerp van de eerdere gesprekken van de inspecties met VWS naar aanleiding van de op 22 juli aangepaste testprocedure voor PBM.

ISZW vraagt aandacht voor in hun optiek twee verontrustende constatering. Ten eerste dat de door LCH aangekochte niet FFP2-gecertificeerde mondneusmaskers per 1 oktober 2020 niet langer door het RIVM zullen worden beoordeeld. De inspectie wijst op de wettelijke verplichting dat niet CE-gemarkeerde mondneusmaskers vóór toelating op de Europese markt op veiligheid moeten worden beoordeeld aan de essentiële veiligheidseisen van Verordening (EU) 2016/425. Alleen bij een positieve beoordeling kan sprake zijn van uitlevering aan zorginstellingen. Ten tweede dat naast de beoordeling van FFP2-maskers door het RIVM er tevens een beoordeling door het kwaliteitsteam van het LCH plaatsvindt en dat het ministerie van VWS diegene is die uiteindelijk beslist over wat er wel en niet uitgeleverd wordt.

De IGJ uit zorgen over het borgen van de kwaliteit van uit te leveren niet CE-gemarkeerde hulpmiddelen. De IGJ vindt het van belang dat een onafhankelijke kwaliteitstest uitgevoerd blijft worden op niet CE-gemarkeerde medische hulpmiddelen. Dit kan belegd worden bij het RIVM, of bij een andere instantie die op minimaal vergelijkbare wijze test als het RIVM dat tot nu toe heeft gedaan. Om de kwaliteit van medische hulpmiddelen te kunnen blijven garanderen, stelt de IGJ dat de uitkomst van deze test leidend moet zijn bij het uitleveren van niet CE-gemarkeerde producten. Het LCH dient de zorgaanbieder goed te informeren over hoe de kwaliteit is geborgd en hoe het product dient te worden gebruikt. Ten tweede uit de IGJ zorgen over de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen VWS en het LCH. De IGJ en ISZW zijn van mening dat de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen VWS en het LCH, onvoldoende duidelijk zijn belegd. De rollen van beleidsmaker, uitvoerder (dagelijkse aansturing van het LCH) en investeerder lijken door elkaar heen te lopen.

IGJ kondigt aan begin november een vervolgggesprek te zullen voeren met VWS. ISZW geeft aan graag zo spoedig mogelijk een uitnodiging te ontvangen om in gesprek te gaan over de wettelijke kaders waarbinnen de beoordeling van niet CE-gemarkeerde mondneusmaskers dient plaats te vinden.²³
 N.B.: Kort daarop is het nieuwe beleid voor testen op grond van de categorieën (Top, Goed, Twijfel, Slecht) weer ingetrokken. Daarna is in overleg met de inspecties besloten om alleen producten te testen zonder CE-markering (of als er twijfels zijn over de geldigheid van die markering) en verder weer te vertrouwen op het Europese markttoelatingssysteem.²⁴

Op 13 oktober brengt de ISZW een tweede inspectiebezoek aan het LCH.²⁵

28

Op 28 oktober bespreken GMT, de ISZW en de IGJ een voorstel van GMT voor uitgangspunten voor nieuw kwaliteitsbeleid voor de PBM die door het LCH worden uitgeleverd. GMT stelt voor om:

- Het bestaande testprotocol van het RIVM te gebruiken om de kwaliteit van de producten zelf te beoordelen.
- Op basis van dit testprotocol van het RIVM beoordeelt het LCH de documentatie van de ontvangen partijen PBM.
- GMT zoekt een partij die de daadwerkelijke testen kan doen. Waarschijnlijk wordt dit een andere partij i.p.v. het RIVM, maar er wordt wel met het RIVM besproken of dit een juiste partij is.
- GMT bespreekt in overleg met het RIVM of de volumes (hoeveel samples per hoeveel stuks) wellicht iets beperkt kunnen worden zonder de veiligheid te kort te doen.
- Elke maand levert het LCH aan de IGJ, ISZW en VWS een verslag. In dit verslag staan de papieren onderzoeken en de testuitslagen en welke partijen op basis hiervan wel of niet zijn vrijgegeven.^{26 27}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
- 2. Kwaliteitsborging LCH**
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

November

17

Op 17 november is het vervolgesprek van de IGJ met GMT en het CIBG over de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen VWS en het LCH ten aanzien van de kwaliteit van de PBM die door het LCH worden uitgeleverd.²⁸

Op diezelfde dag, 17 november, stuurt de ISZW de inspectiebrief ter afsluiting van de inspectiebezoeken. ISZW geeft aan dat er geen tekortkomingen 'Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen 2018' zijn geconstateerd tijdens de inspecties op dinsdag **29 september 2020** en vrijdag **13 oktober 2020**.²⁹

23

Op 23 november spreken GMT en de ISZW en IGJ verder over de uitgangspunten voor nieuw kwaliteitsbeleid voor de PBM die door het LCH worden uitgeleverd. De input van de inspecties zal worden meegenomen in de passage over kwaliteitsbeleid in de nota aan de minister over de uitgangspunten ijzeren voorraad.³⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

December

07

Op 7 december stuurt IGJ het 'inspectierapport LCH' aan het LCH. De IGJ heeft geconstateerd dat via het LCH in een korte tijd in een periode van crisis een indrukwekkende organisatie is opgezet, die de inkoop, sampling, opslag en uitlevering verzorgt van miljoenen beschermende middelen en testbenodigdheden. Door gebruik te maken van de expertise van alle bij het LCH betrokken samenwerkende organisaties, is daartoe voortvarend een operationeel systeem opgezet. Op grond van de in dit rapport beschreven bevindingen komt de inspectie tot de conclusie dat het LCH voldoet aan een operationele invulling van de actuele beschikbaarheidsproblematiek voor hulpmiddelen, maar dat de borging van de inrichtingsprocessen en daarmee van de kwaliteit van uitgeleverde producten (nog) onvoldoende aanwezig is.³¹

17

In het overleg van de stuurgroep op 17 december wordt de kwaliteitsborging binnen het LCH besproken. De stuurgroep gaat akkoord met een aanvullende opdracht aan het CIBG met betrekking tot kwaliteitsborging binnen het LCH. De opdracht strekt ertoe om de activiteiten van het LCH ten aanzien van de kwaliteit, uiterlijk per einde Q1 2021, aan te passen. Concreet gaat het om de volgende punten:

- Een ingericht *dedicated* kwaliteitsteam, waarin tenminste één gekwalificeerd persoon eindverantwoordelijk is voor de beoordeling of producten mogen worden uitgeleverd;
- Een vastgelegd en operationeel kwaliteitssysteem, waarin ook de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de leden van het team zijn opgenomen; hierbij hoort ook het uitbesteden van fysieke tests aan dezelfde geaccrediteerde laboratoria die dat voor het RIVM hebben gedaan. Deze partijen zijn recent benaderd en geven aan capaciteit beschikbaar te hebben om (weer) fysieke testen te doen. Zodra zij opdracht van CIBG hebben ontvangen wordt hiermee gestart;
- Een adequaat informatiesysteem ten behoeve van managementinformatie over de kwaliteit van de producten.

Verder gaat de stuurgroep ook akkoord met het voorstel om de status van het LCH in de verantwoordelijkheid voor kwaliteit voorlopig anders in te regelen waardoor alle aansturing van het LCH via het CIBG zal lopen.³²

Zie ook figuur 2 in hoofdstuk 1.

18

Op 18 december wordt minister Van Ark in een nota geïnformeerd over de bovenstaande acties met betrekking tot de kwaliteitsborging binnen het LCH.³³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
- 2. Kwaliteitsborging LCH**
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Januari 2021

04

Op 4 januari 2021 wordt de opdracht om de activiteiten van het LCH ten aanzien van de kwaliteit, uiterlijk per einde Q1 2021, aan te passen aan het CIBG verstuurd.³⁴ Het CIBG stelt een plan van aanpak op voor de additionele opdracht rondom het kwaliteitsteam en het kwaliteitsbeleid LCH.

26

Dit plan van aanpak wordt met de stuurgroep gedeeld en in het overleg van 26 januari besproken.³⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
- 2. Kwaliteitsborging LCH**
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Maart

02

Op 2 maart stuurt [ambtelijk VWS] een brief aan de IGJ om die te informeren over de opvolging van aanbevelingen uit het IGJ-rapport LCH.³⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
- 2. Kwaliteitsborging LCH**
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

April

01

Op 1 april schrijft de IGJ in reactie op de brief van **2 maart 2020** van GMT over de opvolging van aanbevelingen uit het IGJ inspectierapport LCH dat zij tot de conclusie komt dat er een goede beweging is ingezet en er een inspanningsverantwoordelijkheid is genomen, maar dat de aanpak wel meer urgentie vraagt om op korte termijn op cruciale onderdelen concrete resultaten te bereiken. Indien dit vanuit de directie GMT op adequate wijze de aandacht krijgt c.q. de juiste sturing aan het CIBG wordt gegeven, heeft de inspectie het vertrouwen dat de in het inspectierapport genoemde aspecten voldoende gestalte krijgen.³⁷

14

In de brief van 14 april over de ijzeren voorraad PBM aan de Tweede Kamer informeert demissionair minister Van Ark de Kamer over de bevindingen en aanbeveling in het IGJ-rapport LCH en de opvolging daarvan.³⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
- 3. Beheer Noodvoorraad**
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

3. Beheer Noodvoorraad

VWS heeft behoefte aan beter inzicht in vraag en aanbod van persoonlijke beschermingsmiddelen PBM van de zorgsector in Nederland inclusief preventieve inzet van PBM. In juli was er door Accenture een eerste vraaginventarisatie gedaan. In september krijgt Accenture de opdracht om in kaart te brengen in hoeverre de reeds opgebouwde centrale voorraden en de additioneel verwachte aanvoer van PBM een mogelijke stijging in de vraag naar PBM als gevolg van preventieve inzet van PBM en als gevolg van een 2e en 3e COVID-19-golf in Nederland kunnen afdekken.

In november 2020 wordt geconstateerd dat er ruim voldoende noodvoorraad is voor de meeste productgroepen. Minister Van Ark gaat eind november ermee akkoord dat het LCH, op voorwaarde dat daarmee de functie van het LCH als noodvoorraad voor de Nederlandse zorg niet in gevaar komt, desgevraagd PBM uitlevert voor doeleinden die feitelijk buiten de doelstelling van het LCH liggen. In december 2020 gaat minister Van Ark ermee akkoord dat de noodvoorraad wordt afgebouwd tot een omvang van minimaal zes maanden. In april 2021 stemt demissionair minister Van Ark in met het actief afbouwen van de noodvoorraad tot de zes maanden piekvoorraad door verkoop, schenking of duurzaam verwerken en eventueel over te dragen aan de ijzeren voorraad (in hoofdstuk 4 wordt het onderscheid tussen noodvoorraad en ijzeren voorraad nader geduid).

Augustus 2020

06

In de stand van zakenbrief van 6 augustus 2020 aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge dat het LCH nu marktconforme prijzen hanteert. Het LCH hanteerde tot eind juli 'pre-COVID-19'-verkooprijzen terwijl de toenmalige marktprijzen hoger lagen. Daardoor ontstond het onwenselijke effect dat het LCH niet als noodvoorraad werd gebruikt, maar als reguliere leverancier in de zorg. Dit verstoorde de markt, waardoor partijen die regulier leverden zich hieruit terugtrokken. De afhankelijkheid van LCH en daarmee het risico voor levering en beschikbaarheid wordt daardoor groter. Voor de lange termijn was dit een onwenselijke ontwikkeling. Uitgangspunt blijft dat zorgaanbieders de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen en hulpmiddelen zo veel mogelijk via hun reguliere leveranciers blijven inkopen. Het LCH blijft voor zorginstellingen zowel in de *cure* als de *care* als noodlijn actief. Indien de reguliere kanalen niet in de behoefte kunnen voorzien kunnen zorgaanbieders voor eventuele (aanvullende) behoefte aan persoonlijke beschermingsmiddelen en hulpmiddelen nog steeds terecht bij het LCH. Daarnaast blijven zij ook beschermingsmiddelen beschikbaar stellen voor gebruik in de thuiszorg, voor PGB-ers en mantelzorgers. Het LCH geeft aan voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen en hulpmiddelen te hebben ingekocht om in de behoefte voor de zorg te kunnen voorzien bij een mogelijke tweede golf en blijft waar nodig zorgen voor de aanvoer van benodigde producten.³⁹

12

In het debat met de Tweede Kamer op 12 augustus over de ontwikkelingen rondom het coronavirus geeft minister Van Ark aan dat de schaarste van PBM voorbij lijkt te zijn. Zorgorganisaties die zelf verantwoordelijk zijn voor het aanleveren van persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen daarvoor weer de reguliere kanalen gebruiken. Wel blijft het LCH voor de aanvulling benaderbaar en blijft het LCH ook toekomstgericht ingesteld om mogelijke tekorten op te lossen.⁴⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
- 3. Beheer Noodvoorraad**
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

September

01

Op 1 september schrijft minister De Jonge een brief aan de Tweede Kamer over het gebruik van PBM naar aanleiding van het 76^e OMT-advies van 27 augustus. Het OMT adviseert naar aanleiding van een onderzoek door hoogleraren Buurman en Hertogh in het geval de omgevingsprevalentie toeneemt preventief gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen door medewerkers van zorginstellingen. Het kabinet neemt het advies van het OMT over.⁴¹ Met het LCH wordt verkend wat dit betekent voor de aan te houden voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen.⁴²

In de ‘Lessons Learned COVID-19’ brief van diezelfde dag, 1 september, aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge over persoonlijke beschermingsmiddelen dat het LCH voor gepast gebruik voldoende voorraad heeft volgens de huidige uitgangspunten. Momenteel ziet het ministerie dat zorginstellingen in de langdurige en curatieve zorg hun eigen voorraden uitbreiden via de reguliere kanalen en het LCH. Het LCH vormt een aanvulling op de reguliere leveringen van PBM aan zorginstellingen. De minister noemt verder dat voortdurende monitoring van de markt, evenals snel schakelen, essentieel is. Ook werkt VWS het advies van de experts uit om inzichtelijk te maken wat het verwachte gebruik van beschermingsmiddelen in de toekomst zal zijn. Dat kan worden geïmplementeerd in een LCH z.o.⁴³

11

In de bestuursraadvergadering van 11 september wordt gesproken over het LCH. De verwachting is dat het gebruik van PBM de komende tijd zal toenemen. Dit omdat het kabinet het OMT-advies heeft overgenomen om over te gaan tot preventief gebruik van PBM in de langdurige zorg in regio’s met een hoge besmettingsgraad en in instellingen voor ouderenzorg waar een uitbraak is; omdat er een motie is aangenomen om onderzoek te doen naar de preventieve inzet van PBM binnen andere zorgsectoren; en omdat het OMT gevraagd is advies te geven over de wenselijkheid van preventief gebruik van mondkapen door mensen met een bijzonder kwetsbare gezondheid. In het licht van deze ontwikkelingen is Accenture gevraagd een analyse te maken van de toekomstige vraag en aanbod van PBM. Alhoewel er nu nog voldoende voorraad is, kan de vraag komende tijd sterk toenemen. Accenture gaat in kaart brengen in hoeverre de reeds opgebouwde centrale voorraden en de additioneel verwachte aanvoer van PBM een mogelijke stijging in de vraag naar PBM (zorgbreed) als gevolg van preventieve inzet van PBM en als gevolg van een 2e en 3e COVID-19-golf in Nederland kunnen afdekken. GMT probeert momenteel in kaart te brengen wat zorgaanstellingen aan voorraad hebben, maar veel partijen zijn slecht bereikbaar. De BR-leden vragen GMT om te laten weten hoe de gesprekken verlopen zijn en of interventie van de BR nodig is. Ook benadrukt de BR dat de exercitie niet alleen technisch zou moeten zijn, maar ook een breder beeld moet geven van wat er in de praktijk gaande is. Inmiddels wordt er door [ambtelijk VWS] en GMT gewerkt aan de overdracht van de aansturing van het LCH naar het CIBG om de continuïteit van de zorg en voldoende ruime voorraden van PBM te kunnen waarborgen. Daarnaast worden de eerste stappen gezet binnen het plan om voor de toekomst tot een structurele oplossing te komen voor de beschikbaarheid van voldoende en betrouwbare beschermingsmiddelen. Deze oplossing is gebaseerd op drie onderdelen: het aanleggen van een centrale of decentrale ijzeren voorraad; het optimaal benutten van de mogelijkheden van productie in Nederland en Europa en het daar waar mogelijk aansluiten bij Europese initiatieven.⁴⁴

21

In de stand van zakenbrief van 21 september aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge dat het LCH beschikbaar blijft als noodlijn voor zorginstellingen en zorgverleners in zowel de *cure* als *care*. Het LCH heeft op dit moment voldoende voorraad PBM opgebouwd om aan de huidige vraag te voldoen en heeft aan de minister laten weten ook voorbereid te zijn op een piekverbruik. Volgens de minister zijn zorginstellingen steeds beter in staat beschermingsmiddelen in te kopen bij hun eigen leveranciers, met uitzondering van een aantal specifieke producten. Ook leggen zorginstellingen en zorgverleners zelf extra voorraden aan. De minister concludeert daaruit dat het LCH dan alleen nodig is waarvoor het bedoeld is: als noodvoorziening. Onderzocht wordt wat vraag en aanbod van PBM doen onder verschillende scenario’s, zoals meer preventief gebruik in verpleeghuizen of andere sectoren in de zorg als het aantal besmettingen in de regio sterk stijgt. De minister verwacht eind september de Kamer hierover te informeren. Omdat de wereldmarkt grillig blijft, worden signalen over mogelijke tekorten nagevolgd. Daarnaast geeft de minister aan dat het ministerie de mogelijke productie van beschermingsmiddelen in Nederland stimuleert om minder afhankelijk te zijn van de internationale markt.⁴⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. Beheer Noodvoorraad

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Oktober

12

Op 12 oktober informeert minister Van Ark de Tweede Kamer over de uitkomsten van het onderzoek van Accenture over de voorraad PBM bij stijgende vraag. De minister geeft aan dat uit onderzoek van Accenture blijkt dat aan de hand van de beschikbare gegevens en verwachtingen de beschikbaarheid van de persoonlijke beschermingsmiddelen voldoende is om een tweede COVID-19-golf goed af te dekken, ook als er meer preventief gebruik plaatsvindt dan wel het aantal besmettingen hoger ligt dan tijdens de 1e golf. Dit is essentieel om de veiligheid op de werkvloer te borgen en de verspreiding van het virus tegen te gaan. Aan de hand van de aanbevelingen zullen de volgende acties worden genomen:

- Inkoop: de minister heeft het LCH onlangs opdracht gegeven om de inkoop van onderzoekshandschoenen en voor de zekerheid ook isolatiejassen (*disposable*) verder op te schalen om ervoor te zorgen dat zorgverleners nu en in de toekomst over voldoende PBM kunnen beschikken. Ook wordt er gekeken naar de mogelijkheden van alternatieven.
- Productie in Nederland: om minder afhankelijk te zijn van de internationale markt wordt waar mogelijk de productie van PBM in Nederland gestimuleerd. Inmiddels zijn er drie fabrikanten gestart met het produceren van FFP2-maskers en lopen er ook drie initiatieven op het gebied van de productie van chirurgische maskers.
- Inzicht in voorraden door middel van *trusted third party* (TTP): op dit moment worden de eerste stappen gezet in de oprichting van een omgeving waarin leveranciers van PBM in een vertrouwelijke omgeving – via een TTP-structuur – de informatie over vraag en aanbod kunnen delen.
- Continu inzicht in verbruik PBM: zicht op het daadwerkelijk verbruik in verhouding tot de verbruiksnormen volgens de richtlijnen, de verbruiksnormen door gebruik te maken van het door Accenture opgeleverde model.⁴⁶

23

Op 23 oktober gaat minister Van Ark ermee akkoord dat de prijzen die door het LCH worden gehanteerd vanwege marktversturende effecten worden aangepast. Het LCH heeft het signaal gegeven dat de huidige verkoopprijzen van bepaalde PBM bij het LCH afwijken van de huidige marktprijs. Dit leidt tot marktverstoring. Zo concurreert het LCH bij producten die onder de marktprijs worden verkocht met reguliere leveranciers, hetgeen niet de bedoeling is. Anderzijds kan een prijs die significant hoger ligt dan de marktprijs leiden tot onwenselijke kostenopdriving en tot onnodig hoge kosten bij zorginstellingen.⁴⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)

2. Kwaliteitsborging LCH

3. **Beheer Noodvoorraad**

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

November

26

Naar aanleiding van een nota van 26 november gaat minister Van Ark ermee akkoord dat het LCH, op voorwaarde dat daarmee de functie van het LCH als noodvoorziening voor de Nederlandse zorg niet in gevaar komt, desgevraagd PBM uitlevert aan:

- De partijen die uitvoering geven aan het vaccinatieprogramma COVID-19. Hoewel deze verstrekking binnen de zorg valt, zou het LCH hiermee afwijken van de eigen kaders door PBM als primaire leverancier te verstrekken en niet als noodvoorziening;
- Partijen die uitvoering geven aan het testbeleid (niet-commerciële testen);
- Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ten behoeve van de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021, met uitzondering van de levering van onderzoekshandschoenen;
- Voedselbanken, Leger des Heils en vergelijkbare organisaties, met uitzondering van de levering van onderzoekshandschoenen;
- De andere landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden, de bijzondere gemeenten (BES-eilanden) en internationale verzoeken - voor zover deze passend zijn - met uitzondering van de levering van onderzoekshandschoenen voor deze laatstgenoemde internationale verzoeken.

Het LCH heeft op dit moment, gelet op de vraagontwikkeling in de tweede golf, meer dan voldoende voorraad PBM. Tegelijk zijn er verschillende verzoeken tot uitlevering van kwalitatief goede PBM die feitelijk buiten de doelstelling van het LCH liggen. Het gaat dan bijvoorbeeld om PBM ten behoeve van het vaccinatieprogramma COVID-19, testbeleid, de Tweede Kamerverkiezingen, kwetsbare groepen in de samenleving en internationale verzoeken.

De minister gaat er ook mee akkoord om, vanwege de houbaarheidsdatum van PBM in relatie tot de leveringsduur en/of de tijd die nodig is de productie op te schalen, de omvang van de LCH-voorraden zodanig te houden dat de zorg tenminste een half jaar van PBM kan worden voorzien. Alles daarboven zou aangewend kunnen worden voor verschillende doeleinden.⁴⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
- 3. Beheer Noodvoorraad**
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

December

17

Op 17 december gaat de stuurgroep ermee akkoord dat de gereguleerde afbouw van de noodvoorraad mede plaatsvindt via een verkoop van een deel van de noodvoorraad aan een marktpartij.^{49 50}

18

Op 18 december gaat ook minister Van Ark akkoord met de gereguleerde afbouw van de noodvoorraad van LCH via verkoop en schenking van een deel van de noodvoorraad.⁵¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
- 3. Beheer Noodvoorraad**
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Januari 2021

20

Op 20 januari 2021 schrijft demissionair minister Van Ark in een brief aan de Tweede Kamer dat ze het LCH heeft gevraagd om voor persoonlijke beschermingsmiddelen met de prijzen 15% boven de gemiddelde marktprijs te liggen om te voorkomen dat partijen het LCH anders dan een noodvoorraad gebruiken. Ze houdt de marktontwikkelingen scherp in de gaten vanwege de huidige ontwikkelingen met betrekking tot de meer besmettelijke mutaties van het coronavirus.⁵²

26

Op 26 januari neemt de Tweede Kamer een motie van het lid Van Kooten-Arissen (vKA) aan waarmee de regering wordt verzocht ervoor zorg te dragen dat alle zorgmedewerkers de beschikking hebben over FFP2-maskers tijdens hun werk.⁵³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
- 3. Beheer Noodvoorraad**
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Maart

02

Op 2 maart gaat de stuurgroep akkoord met opdrachtverlening tot verkoop, schenking en vernietiging van een deel van de huidige noodvoorraad (exit-strategie). De gedefinieerde noodvoorraad van zes maanden wordt momenteel ruimschoots overschreden op de meeste productgroepen. Dit leidt tot onnodig hoge opslagkosten. Aangezien deze producten ook een beperkte houdbaarheidsdatum hebben en zo een groot financieel risico met zich meedragen, stelt het projectbureau LCH voor deze goederen een andere bestemming te geven: verkopen, schenken en vernietigen.⁵⁴ Gedurende de lopende discussies over de bredere inzetbaarheid van FFP2 mondkmaskers en z'n mogelijke vervanger: KN95, wordt op dit moment afgezien van opnemen van deze producten in het voorstel voor afbouw van de noodvoorraad.⁵⁵

23

In het overleg van de stuurgroep Programma PBM van 23 maart wordt gesproken over de opbouw van een noodvoorraad spuiten en naalden bij het LCH. Vanaf december zijn er signalen ontvangen van mogelijke schaarste van spuiten en naalden. Op dit moment lijkt de situatie mee te vallen en te verbeteren. Desalniettemin is er besloten om een centrale voorraad aan naalden en spuiten op te bouwen bij het LCH.⁵⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
- 3. Beheer Noodvoorraad**
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

April

14

In de brief van 14 april aan de Tweede Kamer over de ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen bij crises schrijft demissionair minister Van Ark dat gezien de huidige en verwachte vraagontwikkeling vanuit de zorg, de verwachting is dat er grote hoeveelheden binnen de noodvoorraad van LCH ongebruikt zullen worden. Daarom maakt het ministerie een plan voor hoe we de voorraad verantwoord kunnen afbouwen, uiteraard op voorwaarde dat daarmee de functie van het LCH als noodvoorziening voor de Nederlandse zorg tijdens de coronapandemie niet in gevaar komt. De omvang van de LCH-voorraden wordt zodanig gehouden dat de zorg (voorlopig) tenminste een half jaar van PBM kan worden voorzien.⁵⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
- 3. Beheer Noodvoorraad**
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Juli

08

Op 8 juli gaat de stuurgroep ermee akkoord dat het programmateam PBM de ministers van VWS en voor MZS zal adviseren om in te stemmen met het actief afbouwen van de noodvoorraad tot de in de goederen-exit-strategie gedefinieerde zes maanden piekvoorraad. Het CIBG krijgt de opdracht, inclusief benodigde mandaten, de afbouw van de noodvoorraad te realiseren door verkoop, schenking of duurzaam verwerken en eventueel over te dragen aan de ijzeren voorraad conform de goederen-exit-strategie.⁵⁸

09

Op 9 juli geeft demissionair minister Van Ark in reactie op het advies van het programmateam PBM over het actief afbouwen van de noodvoorraad tot de zes maanden piekvoorraad conform de goederen-exit-strategie aan dat ze er grote moeite mee zou hebben als er PBM vernietigd wordt terwijl 'anderen' met die PBM geholpen kunnen worden. Ze verwijst in dat kader naar eventuele mogelijkheden die de infrastructuur van 'goede doelen' biedt.⁵⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. **Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn**
 - 4.1 **Ijzeren voorraad**
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

In het plan van aanpak van het Programma PBM wordt een oplossing voorgesteld voor de borging van voldoende beschermingsmiddelen op de lange termijn. Het doel is om te komen tot een oplossing voor structurele beschikbaarheid van voldoende en betrouwbare beschermingsmiddelen in Nederland. Deze oplossing is gebaseerd op drie onderdelen, namelijk het aanleggen van een centrale of decentrale ijzeren voorraad, het optimaal benutten van de mogelijkheden van Productie NL en Europa en door waar mogelijk aan te sluiten bij Europese initiatieven.

In december 2020 gaat minister Van Ark akkoord met de contouren voor een ijzeren voorraad. Om de zorg duurzaam te beschermen wordt ingezet op de aanleg van drie verschillende ‘dijken’ met voldoende betrouwbare PBM. Dijk 1: een verplichte voorraad bij zorgpartijen. Dijk 2 betreft een voorraad van drie maanden bij (een consortium van) leveranciers en producenten op grond van een aanbesteding onder regie van het CIBG. Dijk 3 betreft stand-by productiecapaciteit in Nederland.

In december 2020 informeert minister De Jonge de Tweede Kamer dat het ministerie van VWS in samenwerking met het ministerie van EZK heeft gekeken naar de mogelijkheden om Nederlandse productie van beschermingsmiddelen en apparatuur op te starten. Met een aantal partijen zijn daarvoor contracten afgesloten.

In oktober 2020 informeert minister De Jonge de Tweede Kamer dat de Europese Commissie heeft besloten om een Europese medische voorraad, zogeheten rescEU medical stockpile, aan te gaan leggen in de context van COVID-19 en Ebola (en toekomstige grensoverschrijdende gezondheidsrisico's). Nederland heeft zich als gastland aangemeld voor een RescEU-voorraad.

4.1. Ijzeren voorraad

Juli 2020

10

In een nota van 10 juli 2020 beschrijft de directie GMT een plan van aanpak rondom de beschermingsmiddelen. Fase 3 van het plan van aanpak betreft de borging van voldoende beschermingsmiddelen op de lange termijn. Het doel is om te komen tot een oplossing voor structurele beschikbaarheid van voldoende en betrouwbare beschermingsmiddelen in Nederland. Deze oplossing is gebaseerd op drie onderdelen, namelijk het aanleggen van een centrale of decentrale ijzeren voorraad, het optimaal benutten van de mogelijkheden van Productie NL en Europa en door waar mogelijk aan te sluiten bij Europese initiatieven.⁶⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

September

22

Op 22 september dienen de Tweede Kamerleden Marijnissen (SP) en Jetten (D66) een motie in waarmee de Kamer uitspreekt dat er om nieuwe tekorten te voorkomen een ijzeren voorraad aan beschermingsmiddelen moet worden gerealiseerd.⁶¹

25

Op 25 september geeft minister Van Ark in reactie op de motie aan het oordeel aan de Kamer te laten. Het is primair de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder om over voldoende beschermingsmiddelen te beschikken. Omdat vanwege mondiale tekorten deze daar onvoldoende toe in staat bleken te zijn, is tijdelijk het LCH opgericht om aanvullende voorraden in te kopen. Voor de langere termijn wordt gewerkt aan een meer structurele oplossing om in dat soort situaties over voldoende voorraad te kunnen beschikken: de ijzeren voorraad. Daarvoor worden momenteel de kaders uitgewerkt.⁶²

29

Op 29 september neemt de Kamer de motie aan.⁶³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Oktober

12

Op 12 oktober informeert minister Van Ark de Tweede Kamer over de uitkomsten van het onderzoek van Accenture over de voorraad PBM bij stijgende vraag. Een van de aanbevelingen naar aanleiding van dat onderzoek is het verfijnen van de monitoring van PBM en een plan voor mogelijke alternatieven, bijvoorbeeld bij onverwacht hoog verbruik of dreigende tekorten. In de brief schrijft de minister dat op dit moment de eerste stappen worden gezet in de oprichting van een omgeving waarin leveranciers van PBM in een vertrouwelijke omgeving – via een ‘trusted third party’ structuur (TTP) – de informatie over vraag en aanbod kunnen delen.⁶⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn

4.1 IJzeren voorraad

4.2 Productie in Nederland

4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

December

17

Op 17 december legt het programmateam PBM in een memo de contouren voor een ijzeren voorraad voor aan de stuurgroep. Om goed voorbereid te zijn op een nieuwe crisis en om de zorg duurzaam te beschermen wordt ingezet op de aanleg van verschillende ‘dijken’ met voldoende betrouwbare PBM. De eerste dijk betreft de mogelijkheid om zorginstellingen en zorgaanbieders (wettelijk) te verplichten om voorraden aan te houden. De tweede dijk betreft de opbouw van een ijzeren voorraad. Voor de ijzeren voorraad gelden de volgende uitgangspunten:

Het traject naar en de daadwerkelijke duurzame voorziening via een ijzeren voorraad mogen niet leiden tot een onwenselijke marktverstoring.

1. De beschikking over voldoende betrouwbare PBM in de toekomst is een gedeelde verantwoordelijkheid van de zorg en de overheid. De overheid is primair verantwoordelijk voor beleid en heeft daarnaast een bewakende, stimulerende en faciliterende rol via haar overheidsinstrumenten.
2. De ijzeren voorraad komt tot stand via een (centrale) regierol door de overheid:
 - Een of meerdere externe partijen zullen na een aanbesteding – via het CIBG – de ijzeren voorraad gaan aanleggen en beheren waar tevens de bijbehorende distributie naar de zorg onderdeel van uitmaakt.
 - De omvang van de voorraad is dynamisch en wordt bepaald op grond van de ontwikkelingen in de markt en de mate/flexibiliteit van de beschikbaarheid van de productiecapaciteit van PBM in Nederland (en samenwerkende landen in Europa). Deze overbruggingsperiode stelt producenten in staat om de productiecapaciteit op te schalen,
 - De ijzeren voorraad wordt bij voorkeur (verplicht) deels aangevuld met PBM afkomstig van de productie van PBM in Nederland (en Europa).
 - De voorraad kent (vooralsnog) een beperkt aantal producten en wordt in overleg met het zorgveld en belangrijke externe stakeholders bepaald.
 - De voorraden binnen een ijzeren voorraad moeten rouleren (onder andere in verband met houdbaarheidsdatum en courantheid in gebruik).
 - De eventueel resterende noodvoorraad van het LCH wordt betrokken in de toekomstige ijzeren voorraad.
 - De voorraad kan deels fysiek en deels virtueel zijn en heeft een relatie met de beschikbare (flexibele) productiecapaciteit in Nederland en Europa?⁶⁵

De stuurgroep is akkoord met de door het programma-team uitgewerkte contouren voor de ijzeren voorraad.⁶⁶

18

Minister Van Ark gaat akkoord met de hierboven beschreven contouren voor een ijzeren voorraad die in een nota van 18 december aan haar voorgelegd wordt.⁶⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Januari 2021

26

In de stuurgroep op 26 januari 2021 wordt gesproken over scenario's voor een monitoring-organisatie PBM in relatie tot een TTP en de ijzeren voorraad.

In een interactief proces met deelnemers uit verschillende doelgroepen is een beschrijving van een TTP-structuur opgesteld. Eén van de onderwerpen die in het onderzoek veelvuldig aan bod kwam was de ijzeren voorraad. TTP kan als sturingsinstrument dienen om (onderdelen van) beleid te bepalen ten behoeve van de ijzeren voorraad. Er is een directe relatie gevonden tussen de ijzeren voorraad en een oplossing als TTP. Daarom is bij de realisatie van TTP de verbinding met de uitwerking van ijzeren voorraad cruciaal. Conclusie van het onderzoek is onder andere dat TTP inzichten kan geven om tekorten van PBM in de markt vroegtijdig te signaleren. Maar denk daarbij ook aan ontwikkelingen buiten PBM om, zoals zuurstofapparaten thuis, naalden en spuiten. Gezien de mogelijkheden van TTP in relatie tot de ijzeren voorraad, is het advies te starten met de voorbereidingen voor de realisatie van TTP en de verdere ontwikkeling hiervan te koppelen aan de al gaande ontwikkelingen met betrekking tot de ijzeren voorraad. Dit betekent dat het projectbureau LCH aanhaakt bij deze ontwikkelingen en de opgedane expertise over TTP inbrengt en zorgt voor een realisatie van een TTP-scenario.⁶⁸

De stuurgroep is akkoord met het direct verbinden van een TTP aan de ijzeren voorraad en het zetten van vervolgstappen om een TTP voor te bereiden.⁶⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Februari

26

Tijdens de klankbordgroep bijeenkomst op 26 februari worden de concept-plannen voor de verdere uitwerking van de ijzeren voorraad en TTP besproken. De klankbordgroep staat – met een aantal suggesties – positief tegenover de plannen voor de ijzeren voorraad PBM. Daarnaast zal er op een later tijdstip opnieuw ingegaan worden op de plannen rondom TTP om dit verder aan te scherpen.⁷⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Maart

02

In de stuurgroep op 2 maart wordt door het programmateam PBM een nadere uitwerking van de ijzeren voorraad gepresenteerd. Voor de ijzeren voorraad gelden de volgende uitgangspunten: het crisisbeleid van VWS staat centraal. De ijzeren voorraad is daarin een van de instrumenten. Verder is er een belangrijke rol voor monitoringsorganisatie TTP (en toekomstig meldpunt crisistekorten medische hulpmiddelen). Aan de hand van marktsignalen treed er een crisisdraaiboek in werking (NB In latere documenten wordt dit het *Early warning system* genoemd).

De ijzeren voorraad wordt opgebouwd uit verschillende met elkaar verbonden 'dijken'. Dijk 1: een verplichte voorraad bij zorgpartijen voor drie maanden. Dijk 2 betreft een aanbesteding aan marktpartijen waarbij onder regie van het CIBG een voorraad aangehouden wordt van drie maanden. Dijk 3: betreft stand-by productiecapaciteit in Nederland.^{71 72}

De stuurgroep is akkoord met de plannen zoals gepresenteerd. Hiermee stemt de stuurgroep in met het uitgangspunt dat de ijzeren voorraad onderdeel van het crisisbeleid is. Het crisisbeleid zal werken aan de hand van een crisisdraaiboek en de kenmerken van de verschillende 'dijken' zoals omschreven.⁷³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

April

09

Tijdens de klankbordgroep bijeenkomst op 9 april wordt er gesproken over de verdere uitwerking van het *Early Warning Systemeweg/TTP*. VWS geeft aan de input van de leden van de klankbordgroep mee te nemen in de verdere uitwerking.⁷⁴

14

Op 14 april stuurt demissionair minister Van Ark een brief naar de Tweede Kamer over een ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen bij crises. In de brief zet de demissionair minister allereerst het onderscheid tussen de noodvoorraad en ijzeren voorraad uiteen. De noodvoorraad betreft de voorraad die door het LCH ten tijde van de coronacrisis is opgebouwd en nog altijd beschikbaar is. Met de ijzeren voorraad wordt bedoeld op maatregelen en activiteiten om toekomstige crises het hoofd te bieden. Dit is ook iets anders dan de langdurige inzet van de regering om leveringszekerheid van medische producten structureel beter te borgen.

De demissionair minister schrijft verder dat de ijzeren voorraad, juist omdat deze structureel is, robuust en toekomstbestendig dient te zijn. De demissionair minister wil daarom zoveel mogelijk gebruik maken van bestaande expertise, structuren en verantwoordelijkheden. Dat betekent ook dat, waar mogelijk, de sector zelf aan zet is. De overheid moet dit moment wel aangrijpen om de kaders duidelijk neer te zetten, inclusief de daarbij horende rollen en verantwoordelijkheden.

Om klaar te staan in geval van nieuwe crises wordt toegewerkt naar de aanleg van een ijzeren voorraad van PBM en kritische medische hulpmiddelen. Uitdaging is dat het per definitie niet te voorspellen is hoe een volgende crisis eruit zal zien en aan welke producten dan behoefte is. De coronapandemie is helaas geen anomalie in de zin dat de kans reëel is dat er nieuwe respiratoire infectieziektes zullen overspringen op de mens. Voorlopig wordt daarom uitgegaan van de volgende producten:

- chirurgische mondmaskers type zR
- FFP2-mondmaskers
- jassen/schorten
- onderzoekshandschoenen
- brillen/spatschermen
- mutsen
- desinfectans
- ic-apparatuur, zoals zuurstofapparaten
- naalden en spuiten

Bij de verdere uitwerking van het plan zal onderzocht worden of aanpassing van deze reikwijdte noodzakelijk is.

Wil de overheid meer regie kunnen voeren ten aanzien van de levering van PBM en kritische hulpmiddelen in tijden van crisis, is het in de eerste plaats zaak om de informatiepositie van de overheid te versterken. Om adequaat te kunnen reageren op signalen, is inzicht in de markt (en -ontwikkelingen) onontbeerlijk. In het plan voor de ijzeren voorraad is daarom een belangrijke functie weggelegd voor een nieuw op te richten meldpunt 'crisistekorten medische hulpmiddelen'. Dit zogenaamde *early warning system* – een satelliet voor de zorg – heeft als doel om tijdig signalen op te vangen en te vertalen naar mogelijke acties om de dijken tijdig aan te passen.

De demissionair minister stelt voor om een ijzeren voorraad aan te leggen bestaande uit verschillende met elkaar verbonden 'dijken'.

Dijk 1 betreft een verplichte voorraad van zorgpartijen voor drie maanden. Vanaf het moment dat de reguliere markten van beschermingsmiddelen het afgelopen jaar weer stabiliseerden, zijn de organisaties in de gezondheidszorg uit voorzorg gestart om zelf (extra) voorraden en buffers aan te leggen. Hierin neemt de zorg een verantwoordelijkheid die de demissionair minister onderschrijft. Om dit voor de toekomst te waarborgen is het van belang dat de zorg zelf structureel een bepaalde ijzeren voorraad beschermingsmiddelen aanhoudt, bijvoorbeeld in een omvang van het gebruik van één tot drie maanden. De noodzaak om voor het aanhouden van deze voorraden een wettelijke verplichting in te voeren met een nader te bepalen rol voor de toezichhouders IGJ, ISZW en Inspectie Leefomgeving en Transport wordt onderzocht. Zolang deze wettelijke verplichting nog niet is gerealiseerd zal de demissionair minister in gesprek gaan met de zorgpartijen over de mogelijkheid om deze afspraken tijdelijk op te nemen in convenanten en richtlijnen.

Dijk 2 betreft een aanbesteding aan marktpartijen waarbij door (een consortium van) leveranciers en producenten een voorraad aangehouden wordt van drie maanden. De huidige noodvoorraad zal overgenomen worden door dit consortium. De uitvoering van deze procedure, het uiteindelijke beheer en toezicht tot naleving van de contracten zal worden voorbereid door uitvoeringsorganisatie CIBG. De gecontracteerde partijen zijn verantwoordelijk voor het beheer van de voorraad en het transport en distributie van de producten aan de zorg. Zorgpartijen kunnen deze beschermings- en andere medische hulpmiddelen inkopen via bestelportals zoals nu ook het geval is bij het bureau LCH. Het grote verschil met de huidige noodvoorraad bij het bureau LCH is dat de voorraden bij de leveranciers – gealloceerd voor de zorg – zoveel mogelijk onderdeel moeten uitmaken van de reguliere bedrijfsvoering van een leverancier. De goederen blijven hierdoor rouleren. Hiermee blijft de voorraad zoveel mogelijk courant en dat is belangrijk: de houdbaarheid van sommige producten – zoals mondneusmaskers – is namelijk beperkt tot een aantal jaren.

Dijk 3 betreft stand-by productiecapaciteit. Met het meldpunt is er straks beter inzicht in de marktontwikkelingen en in het gebruik van beschermingsmiddelen en andere kritische medische hulpmiddelen. Dit – in combinatie met de extra voorraden in de zorg – zorgt ervoor dat er tijd wordt gekocht om eventuele leveringsproblemen in geval van een crisis makkelijker voor langere tijd te kunnen opvangen. Er bestaat echter altijd een risico dat bovengenoemde dijken alsnog onder druk komen te staan. Daarom moet een extra waarborg worden ingebouwd door de introductie van een derde dijk: het stand-by staan van productielijnen en capaciteit van genoemde producten in en/of nabij Nederland. Als blijkt dat extra aanvoer van producten noodzakelijk is, dan is het van belang dat deze producenten zeer snel hun productie kunnen opschalen en zorgdragen voor distributie. Het gaat nadrukkelijk om opschalen in plaats van opstarten. Naast het belang van snelheid in geval van crisissituaties is productie vanuit stilstand voor dergelijke producten namelijk niet mogelijk, bijvoorbeeld vanwege aspecten zoals borgen van de kwaliteit en certificatie. Ook de voorraad van grondstoffen is niet onbeperkt houdbaar en moet dus door een minimale productie verversd worden. Om dit te kunnen realiseren is het dus belangrijk dat een bepaalde mate van productie in/nabij Nederland actief is. De beste waarborg daarvoor is als deze producenten ook al regulier aan Nederlandse zorgpartijen leveren. Ofwel via de reguliere kanalen, ofwel als onderdeel van de voorraden in dijk 1 en 2. Hoe dit het beste kan worden vormgegeven, zal de komende periode worden uitgewerkt.⁷⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Jul

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Juli 09

Op 9 juli beantwoordt demissionair minister Van Ark vragen van de Tweede Kamerfracties naar aanleiding van het Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake de brief 'IJzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen bij crises' van **14 april 2021**. In antwoord op de vraag van de VVD-leden over de mismatch tussen de hoeveelheden door het LCH ingekochte en uitgeleverde PBM waardoor de Noodvoorraad afgebouwd moet worden schrijft de demissionair minister dat inmiddels vastgesteld kan worden dat het LCH meer dan voldoende voorraad heeft. Echter was dit tot voor kort nog verre van zeker. Afgelopen januari nog heeft de demissionair minister de opdracht gegeven tot het bestellen van extra voorraden FFP2-maskers omdat destijds de mogelijkheid bestond dat nieuwe varianten van het virus tot een aanpassing van gebruiksvoorschriften zouden leiden en het LCH, in een *worst case*-scenario waarbij er weer problemen zouden ontstaan met de bevoorrading van deze producten, dan mogelijk onvoldoende voorraad zou hebben. De demissionair minister zag en ziet het nog steeds als haar opdracht om het maximale te doen om de zorg van voldoende kwalitatief goede beschermingsmiddelen te voorzien. De Tweede Kamer heeft daartoe ook opgeroepen, eerst tijdens de eerste golf, maar ook nog in januari 2021.⁷⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

4.2 Productie in Nederland

Augustus 2020

19

Op 19 augustus 2020 biedt het Tweede Kamerlid Veldman (VVD) een initiatiefnota aan. In de initiatiefnota wordt overwogen dat de coronacrisis duidelijk heeft gemaakt dat internationale afhankelijkheden in de productie en import van medische hulpmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en geneesmiddelen, Nederland en Europa kwetsbaar hebben gemaakt ten tijde van een epidemie. De vraag dient zich aan hoe er in de toekomst voor gezorgd kan worden dat Nederland in een crisissituatie niet overvallen wordt door een gebrek aan noodzakelijke medische hulpmiddelen en -apparatuur, persoonlijke beschermingsmiddelen en geneesmiddelen. De roep om het terughalen van productie (*reshoring*) van medische industrie klinkt daarbij steeds luider, terwijl het de vraag is of dat de meest verstandige insteek is. In de initiatiefnota wordt verkend welke hulpmiddelen en geneesmiddelen er nodig zijn, wat de voor- en nadelen zijn van structurele *reshoring* en hoe een alternatief eruit kan zien: stand-by productiecapaciteit tijdens noodsituaties.⁷⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

September

01

In de ‘Lessons Learned COVID-19’ brief van 1 september aan de Tweede Kamer meldt minister De Jonge dat hij de onafhankelijkheid van buitenlandse beschermingsmiddelen probeert te versterken door mogelijkheden te benutten om zelf meer beschermingsmiddelen te produceren.⁷⁸

08

Op 8 september beantwoordt minister Van Ark de vragen van 17 juli van het Tweede Kamerlid Hijink over de stand van zaken van de productie van pbm in eigen land. De minister schrijft dat er de afgelopen maanden ruim 500 voorstellen zijn binnengekomen bij het team dat zich bezighoudt met het beoordelen van voorstellen voor de opstart van productie in Nederland. Onder verantwoordelijkheid van de minister wordt een besluit genomen over de selectie van kansrijke en relevante proposities. Opdrachten waarbij sprake is van een langdurige afnamegarantie (tot 12 maanden) worden gesloten tussen de fabrikant, het LCH en het Ministerie van VWS. Het LCH verwerkt de opdracht administratief en zorgt voor de distributie van de producten. Onder de geselecteerde initiatieven zitten grote en kleine bedrijven. Voor FFP2-maskers is gekozen voor initiatieven bij Koninklijke Auping, Afpro Filters BV. en Sion BV. Bij chirurgische mondmaskers is gekozen voor drie bedrijven, waaronder een bedrijf dat samenwerkt met een sociale werkplaats voor vluchtelingen in Arnhem (Mondmaskerfabriek), een productiebedrijf in Oost-Nederland en een onderneming opgericht vanuit de textielsector. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de levering van benodigde grondstoffen voor met name voor mondmaskers. De minister meldt dat de geselecteerde initiatieven kunnen voorzien in een substantieel aandeel van de Nederlandse vraag op het moment dat hun productie volledig op stoom is. Tevens is met deze initiatieven contact geweest over mogelijke verdere opschaling in het geval van nood.⁷⁹

21

In de stand van zakenbrief van 21 september aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge wederom dat het ministerie de mogelijke productie van beschermingsmiddelen in Nederland stimuleert om minder afhankelijk te zijn van de internationale markt. Inmiddels zijn er drie fabrikanten gestart met het produceren van FFP2-maskers en lopen er ook drie initiatieven op het gebied van de productie van chirurgische maskers. Daarnaast zijn er initiatieven ontstaan voor de levering van benodigde grondstoffen voor met name voor mondmaskers. Tot slot zijn er op dat moment oriënterende gesprekken met een ondernemer in Nederland om te onderzoeken of productie van onderzoekshandschoenen in Nederland mogelijk is.⁸⁰

25

Op 25 september stelt het Tweede Kamerlid Hijink schriftelijke vragen aan de Minister van VWS naar aanleiding van het bericht “Mondkapjes blijven ‘made in China’, Arnhemse fabriek mag nog steeds geen medische mondkapjes maken”.⁸¹ Het Kamerlid wil opheldering over de berichten dat de drie in het voorjaar door de overheid geselecteerde partijen voor de productie van chirurgische mondmaskers, nog steeds niet het juiste certificaat hebben.⁸²

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Oktober

12

Op 12 oktober informeert minister Van Ark de Tweede Kamer over de uitkomsten van het onderzoek van Accenture over de voorraad PBM bij stijgende vraag ([zie 11 september 2020](#)). Aan de hand van de aanbevelingen zal naast een aantal andere acties de productie van PBM waar mogelijk in Nederland gestimuleerd worden om minder afhankelijk te zijn van de internationale markt. De minister schrijft dat inmiddels drie fabrikanten gestart zijn met het produceren van FFP2-maskers en lopen er ook drie initiatieven op het gebied van de productie van chirurgische maskers.^{83 84}

28

Op 28 oktober beantwoordt demissionair minister Van Ark de vragen van [25 september 2020](#). van het Tweede Kamerlid Hijink naar aanleiding van de berichten de in het voorjaar door de overheid geselecteerde partijen voor de productie van chirurgische mondmaskers, nog steeds niet het juiste certificaat hebben. De minister schrijft dat de afgelopen maanden succesvol is gewerkt aan de opbouw van de drie productielocaties in Nederland voor chirurgische mondmaskers die van goede en constante kwaliteit zijn. Te weten Mondmaskerfabriek BV, Lemoine Holland BV en Medprotex BV. Dit proces bleek in de praktijk meer gecompliceerd en dus tijdrovender dan vooraf gedacht. Na het verlenen van de opdrachten in april en mei dit jaar zijn de producenten begonnen met het aankopen van de machines, het aankopen van grondstoffen, het inrichten van de bedrijfsruimten, het inhuren van het personeel, het opzetten van kwaliteitssystemen, het contacteren van de geaccrediteerde testlaboratoria en het produceren en aanleveren van proef batches voor de testen. Al deze deelprocessen moeten zorgvuldig worden uitgevoerd door de producenten om uiteindelijk aan de kwaliteitseisen te voldoen. Alle drie de producenten zijn in een vergevorderd stadium van certificering en voeren op dit moment aanvullende testen uit om de kwaliteit van hun producten te garanderen. De verwachting is dat zij de komende weken starten met het uitleveren van hun producten aan het LCH.⁸⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

November

06

Op 6 november reageert demissionair minister Van Ark in een brief op de initiatiefnota van het Tweede Kamerlid Veldman ([zie 19 augustus 2020](#)). De minister deelt de analyse dat er sprake is van kwetsbaarheden in handelsketens en onwenselijke afhankelijkheden die Nederland en Europa raken. De coronacrisis heeft dit extra blootgelegd. Er moet voor worden gezorgd dat Nederland in de toekomst, ook in een crisissituatie, verzekerd is van voldoende, kwalitatief hoogwaardige medische hulpmiddelen en apparatuur, persoonlijke beschermingsmiddelen en geneesmiddelen. Het doel is en blijft daarbij om de leveringszekerheid van deze middelen te borgen.

In het Nederlandse stelsel is de zorg in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het analyseren en mitigeren van leveringsrisico's en inkoop van voldoende middelen. De COVID-19-crisis heeft de kwetsbaarheid in het aanbod en de leveringszekerheid van onder meer kwalitatief hoogwaardige PBM in Nederland blootgelegd. Door de crisis explodeerde begin 2020 de vraag naar PBM voor de zorg. Tegelijkertijd gingen grenzen dicht, werden distributiekanaalen afgesloten en vorderden sommige landen PBM voor nationaal gebruik. Daardoor ontstonden in Nederland, maar ook in andere lidstaten, in relatief korte tijd tekorten aan verschillende PBM. Voor de nationale inkoop en verdeling van deze (tijdens de crisis) schaarse middelen en apparatuur is het LCH opgericht. Samen met betrokken partijen zoals zorgaanbieders en leveranciers, bespreekt het ministerie wat men wil behouden en meenemen naar de toekomst.

Om voorbereid te zijn op een eventuele volgende epidemie of andere crisissituatie wil de minister de kwetsbaarheid in het aanbod van persoonlijke beschermingsmiddelen in Nederland verminderen, waarbij zoveel mogelijk de samenwerking in Europees verband gezocht wordt.⁸⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

December

08

Op 8 december schrijft minister De Jonge in de stand van zakenbrief aan de Tweede Kamer dat het ministerie van VWS in samenwerking met het ministerie van EZK heeft gekeken naar de mogelijkheden om Nederlandse productie van beschermingsmiddelen en apparatuur op te starten. Met een aantal partijen zijn daarvoor contracten afgesloten. Ten behoeve van het voorkomen van nieuwe tekorten produceren Koninklijke Auping, Afpro Filters BV en Sion BV op dit moment FFP2-mondmaskers en leveren aan het LCH. Bij chirurgische mondneusmaskers type IIR is gekozen voor drie bedrijven, Mondmaskerfabriek BV, Lemoine Holland BV en Medprotex BV. Ook deze producenten zijn inmiddels allen gecertificeerd en leveren aan het LCH.⁸⁷

11

In de stuurgroep op 11 december wordt gesproken over productie van PBM in Nederland. In samenwerking met EZK heeft VWS gekeken naar de mogelijkheden om Nederlandse productie van PBM en apparatuur op te starten. Er zijn op dit moment contracten afgesloten met zes producenten die FFP- en chirurgische mondmaskers produceren en leveren aan het LCH. Het ministerie dringt er bij deze producenten op aan dat zij naast de afspraken met de Rijksoverheid/LCH ook andere afzet moeten genereren door afzetkanalen binnen én buiten de zorg te zoeken – zowel in Nederland als in Europa. Als het bijvoorbeeld gaat om de massaproductie van mondmaskers zijn de afzetmogelijkheden voor de Nederlandse zorg namelijk te klein. Besloten wordt dat Productie NL haar inspanningen verder intensificeert om bedrijven actief te wijzen om ook afzetmarkten buiten VWS op te zoeken.⁸⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Januari 2021

04

Op 4 januari 2021 geeft VWS een garantstelling af voor een door DSM aangeschafte *melblown* machine. Door de pandemie was er vorig jaar wereldwijd grote schaarste aan *melblown* propyleen, een essentiële grondstof voor de productie van zowel FFP2- als chirurgische (type IIR) mondmaskers voor de zorg. Met het oog daarop is een garantie afgesloten met DSM voor de investeringsrisico's voor het in productie brengen van een *melblown* polypropyleen machine in Nederland.^{89 90}

12

In de stand van zakenbrief van 12 januari geeft minister De Jonge een update over de initiatieven van de ministeries van VWS en EZK om met een aantal partijen contracten af te sluiten over persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Een aantal Nederlandse producenten leveren inmiddels FFP2- en type IIR-mondmaskers aan het LCH. Daarnaast zijn, in samenwerking met het ministerie van EZK/RVO, twee SBIR's (Small Business Innovation Research) uitgeschreven, namelijk voor de ontwikkeling van duurzame isolatiejassen en voor duurzame mondmaskers.⁹¹

26

Op 26 januari neemt de Tweede Kamer een motie van het lid Van Kooten-Arissen (vKA) aan waarmee de regering wordt verzocht ervoor zorg te dragen dat alle zorgmedewerkers de beschikking hebben over FFP2-maskers tijdens hun werk.⁹² In de stuurgroep PBM op diezelfde dag wordt besproken dat Productie NL een rol kan vervullen bij het voldoen aan de toegenomen vraag aan FFP2-maskers.⁹³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Februari

11

Op 11 februari bespreekt de vaste Kamercommissie voor VWS in een notaoverleg met demissionair minister Van Ark de initiatiefnota van het lid Veldman ([zie 19 augustus 2020](#)) en de reactie van de minister daarop ([zie 6 november 2020](#)). Er worden twee moties ingebracht op de nota. De eerste motie, door de leden Jansen (PVV) en Van den Berg (CDA), over het niet overnemen van de constatering dat structurele reshoring een inefficiënt systeem creëert, wordt aangenomen. De tweede motie, door de heer Wörsdörfer (VVD), over aandacht hebben voor de bedrijven die al een productielijn hebben of willen opzetten, wordt ook aangenomen.⁹⁴ Minister Van Ark doet een toezegging om de verschillende beleidsinstrumenten om productie dichtbij huis te stimuleren te evalueren. Ook doet zij de toezegging om de Kamer te informeren over ronde tafelgesprekken die door het ministerie worden georganiseerd op 1, 2 en 4 maart over het onderwerp leveringszekerheid.⁹⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland**
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

April

11

In april worden met een vijftal Nederlandse producenten van PBM contracten afgesloten voor FFP2-maskers. Vanwege de grote onzekerheid en onvoorspelbaarheid in de vraag naar FFP2-maskers bestaat de wens om de hoeveelheid van deze producten in de noodvoorraad bij het LCH te verhogen. Drie van de betreffende producenten had reeds eerder contracten afgesloten voor levering van FFP2-maskers. Voor twee van de producenten is dit het eerste contract voor levering van PBM aan het LCH.⁹⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU

Bronnen

Mei 07

Op 7 mei stuurt demissionair minister Van Ark, zoals tijdens het Notaoverleg over de initiatiefnota van het lid Veldman over structurele weerbaarheid van de medische industrie in crisistijd van **11 februari 2021**, een brief aan de Tweede Kamer waarmee zij verslag doet van de rondetafelgesprekken leveringszekerheid gehouden op 1, 2 en 4.

De minister schrijft dat het versterken van de leveringszekerheid van medische producten (medische hulpmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en geneesmiddelen) een belangrijk aandachtspunt voor het Ministerie van VWS was, is en blijft. Het borgen van leveringszekerheid kan op verschillende manieren gebeuren en zowel op nationaal als op Europees niveau. Het meest effectief is om de kwetsbaarheden en geopolitieke strategische afhankelijkheden met name in EU verband aan te pakken. Op korte termijn kan er ook door middel van beleid op nationaal niveau de leveringszekerheid worden versterkt. Eén van de manieren is het opbouwen van een nationale ijzeren voorraad voor geneesmiddelen en medische hulpmiddelen.

Op dit moment wordt voor de toekomst en met name ook voor de lange termijn aan een strategische beleidsagenda gewerkt ten aanzien van de leveringszekerheid van medische producten. Deze bouwt voort op de reeds in gang gezette acties ten aanzien van leveringszekerheid. Om leveringszekerheid te versterken werken we aan verschillende aanvullende oplossingsrichtingen waarbij de overheid en de relevante marktpartijen zowel nationaal als in Europees verband samenwerken. Om de inbreng en visie van verschillende betrokken veldpartijen in Nederland mee te nemen is begin maart een serie online rondetafelgesprekken georganiseerd voor vertegenwoordigers van de zorg en de geneesmiddelen- en medische technologie branche. In de rondetafelgesprekken stonden drie hoofdonderwerpen op de agenda namelijk: 1) productie- en toeleveringsketens, 2) inkoop van medische producten en 3) innovatieve, duurzame productie dichtbij huis. Belangrijkste onderwerpen die zijn ingebracht

1. Belang van aandacht voor risico's in productie en toeleveringsketen
De deelnemers geven aan te herkennen dat leveringszekerheid van belang is voor alle medische producten, maar dat het ene product een ander aandachtspunt heeft dan het andere. Ruimte voor maatwerk in plaats van een one-size-fits-all benadering is daarom gewenst, aldus deelnemende partijen.
2. Productie- en toeleveringsketens
De productie- en toeleveringsketens van medische producten kennen volgens partijen verschillende knelpunten en kansen ten aanzien van leveringszekerheid. Een knelpunt dat de aanwezigen noemen is de strategische afhankelijkheid van leverancier of partij uit een ander land. Voorspelbaarheid van de vraag is ook een factor die van belang is voor leveringszekerheid aldus partijen. De deelnemers geven aan dat diversificatie van productie en toeleveringsketens, beter supply chain management en meer transparantie tussen partijen kansen zijn om de leveringszekerheid te versterken.
3. Europese aanpak
De deelnemers wijzen er tijdens de rondetafelgesprekken op dat Nederland en de Nederlandse markt te klein zijn om zelfvoorzienend te zijn ten aanzien van (alle) medische producten. Ze vragen naast nationale maatregelen ook om een Europese en integrale aanpak.

4. Inkoopbeleid en -criteria
Volgens deelnemers is het in de coronacrisis duidelijk(er) geworden dat bij inkoop van medische producten niet alleen op prijs gestuurd moet worden. Veldpartijen geven aan dat indien bij inkoop meer belang wordt toegekend aan dienstverlening en betrouwbare levering naast prijs, dit versterking van leveringszekerheid tot gevolg zal hebben. Ook zijn de voordelen van gecoördineerde inkoop genoemd. De aanwezigen geven aan behoefte te hebben aan meer regie en kaderstelling vanuit de overheid bij inkoop van medische producten. De deelnemers geven aan dat deze aanpak efficiëntie kan opleveren. Verder vinden partijen dat de voordelen van productie dichtbij huis, zoals duurzaamheid (footprint) maar ook werkgelegenheid en het vergroten van kennis, terug moeten komen in de kostprijsstructuur door middel van zogenaamde true pricing.
5. Innovatieve, duurzame productie dichtbij huis
Tijdens de coronacrisis is waardevolle ervaring opgedaan met de productie van beschermingsmiddelen in Nederland, deelnemers roepen op om manieren te zoeken om deze te behouden. Deelnemers delen dat productie dichtbij huis in Nederland of EU zich kan onderscheiden door innovatie gericht op duurzaamheid. Ook is besproken dat flexibele, opschaalbare productiecapaciteit kan bijdragen aan leveringszekerheid.
6. Impact regelgeving op leveringszekerheid
Deelnemers noemen dat regelgeving en (administratieve) procedures zowel negatief als positief impact kunnen hebben op de leveringszekerheid. Deelnemende partijen vragen om bij de strategie ten aanzien van leveringszekerheid goed te kijken naar de werking van regelgeving die een hinderend effect heeft op de leveringszekerheid van medische producten en deze waar mogelijk weg te nemen.
7. Kennis borgen en informatie delen
Betere voorspelbaarheid van vraag en aanbod zien de aanwezigen als een belangrijke factor bij het vergroten van de leveringszekerheid. Ze geven aan dat het onderhouden van (product)kennis en zorgen dat zorginstellingen en leveranciers toegang krijgen tot elkaars informatie, de voorspelbaarheid kunnen ondersteunen. Informatie over vraag en aanbod kan ook worden gebruikt om aandacht te geven aan de risico's ten aanzien van leveringszekerheid zoals beschreven onder punt 1. Deelnemers geven aan dat de kennis en kunde die is opgedaan tijdens de coronacrisis, onder andere bij productie van PBM in Nederland, geborgd en behouden moet blijven. Naast het belang van kennisuitwisseling op nationaal en organisatieniveau, geven veldpartijen aan dat er winst is te halen uit kennisdeling op internationaal gebied.

Vervolgstappen strategische beleidsagenda leveringszekerheid

De minister schrijft dat de inbreng uit de rondetafels geïnventariseerd wordt om te bepalen wat een zinvolle beleidsaanpak is. Ook wordt deze ook meegenomen in besprekingen op Europees niveau waar parallel een soortgelijk proces loopt voor beleidsvorming. Het geheel van deze trajecten als ook aspecten van kwaliteit, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid worden meegenomen bij het uitwerken van de strategische beleidsagenda ten aanzien van leveringszekerheid. De minister verwacht de Kamer deze zomer nader te informeren over de strategische beleidsagenda ten aanzien van de leveringszekerheid van medische producten. ⁹⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU**

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

4.3 RescEU

Oktober 2020

13

In de stand van zakenbrief van 13 oktober 2020 aan de Tweede Kamer schrijft minister De Jonge dat op 19 maart de Europese Commissie heeft besloten om een Europese medische voorraad, zogeheten *rescEU medical stockpile*, aan te gaan leggen in de context van COVID-19 en Ebola (en toekomstige grensoverschrijdende gezondheidsrisico's). Nederland heeft zich als gastland aangemeld voor een RescEU voorraad.⁹⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU**

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

November

06

Op 6 november reageert minister Van Ark in een brief op verzoek van de vaste Kamercommissie VWS op de initiatiefnota van het Tweede Kamerlid Veldman ([zie 19 augustus 2020](#)). De minister geeft aan dat om voorbereid te zijn op een eventuele volgende epidemie of andere crisissituatie zij de kwetsbaarheid in het aanbod van persoonlijke beschermingsmiddelen in Nederland wil verminderen, waarbij zoveel mogelijk de samenwerking in Europees verband gezocht wordt.⁹⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH 2)
2. Kwaliteitsborging LCH
3. Beheer Noodvoorraad
4. Borging voldoende beschermingsmiddelen lange termijn
 - 4.1 IJzeren voorraad
 - 4.2 Productie in Nederland
 - 4.3 RescEU**

Bronnen

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Januari 2021

12

In de stand van zakenbrief van 12 januari 2021 schrijft minister De Jonge dat de Europese Commissie (EC) het voorstel van Nederland heeft geaccepteerd voor het aanleggen en beheren van een Europese medische noodvoorraad (RescEU medical stockpile). Inmiddels hebben de EC en Nederland ook al een contract getekend. Binnenkort zal de aanbesteding voor deze opdracht worden uitgezet.¹⁰⁰

Eindnoten

Vanaf dit overzicht kunt u terug naar de lopende tekst door op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

- 1 VWS (2020, 23 september), LCH terugblik en situatie tot 1 september 2020 (fase 1) [intern document].
- 2 VWS (2020, 23 oktober), Opdrachtbrief CIBG LCH [brief].
- 3 VWS (2020, 3 november), Finance en control-kaders Programma PBM [memo].
- 4 VWS (2020, 4 november), Klankbordgroep Programma PBM [memo].
- 5 20201110 Verslag Stuurgroep Programma PBM [intern document].
- 6 VWS (2020, 14 december), Opdracht kwaliteitsbeleid LCH aan CIBG [memo].
- 7 VWS (2020, 15 december), Processen inkoop PBM's en testbenodigdheden [memo].
- 8 VWS (2020, 15 december), Klankbordgroep en kennisgroep [memo].
- 9 VWS (2021, 26 mei), Logboek Kwaliteit [logboek].
- 10 20210122 Verslag Klankbordgroep 22 Januari '21 [intern document].
- 11 20210126 Verslag Stuurgroep Programma PBM [intern document].
- 12 20210302 Verslag Stuurgroep Programma PBM [intern document].
- 13 20210323 Verslag Stuurgroep Programma PBM [intern document].
- 14 20210503 Verslag Stuurgroep Programma PBM [intern document].
- 15 CIBG (2021, 29 april), Verantwoordelijkheden uitvoering LCH werkzaamheden [nota].
- 16 20210708 Verslag Stuurgroep Programma PBM [intern document].
- 17 VWS (2020, juli), Nota ter voorbereiding overleg RIVM 03-08 [nota].
- 18 IGJ (2020, 21 oktober), Medische hulpmiddelen vanaf 1 september weer alleen met CE-markering toegestaan [nieuwsbericht].
- 19 VWS (2020, september), notitie reactie inspecties nieuw testbeleid [intern document].
- 20 IGJ en ISZW (2020, 13 oktober), Niet CE gemarkeerde FFP2 mondneusmaskers [brief].
- 21 RIVM (2020, 21 september), Bevestiging afschalen teststraat RIVM [e-mail].
- 22 LCH (2020, 20 oktober), Re: Rapportage Niet CE en FAIL [e-mail].
- 23 IGJ en ISZW (2020, 13 oktober), Niet CE gemarkeerde FFP2 mondneusmaskers [brief].
- 24 Toelichting medewerker directie GMT.
- 25 ISZW (2020, 17 november), Betreft Afsluiting Inspectie bezoeken [brief].
- 26 VWS (2021, 26 mei), Logboek Kwaliteit [logboek].
- 27 VWS (2020, 23 oktober), RE: controle op niet CE-persoonlijke beschermingsmiddelen LCH [e-mail].
- 28 IGJ (2020, 7 december), Inspectierapport Landelijk Consortium Hulpmiddelen [rapport].
- 29 ISZW (2020, 17 november), Betreft Afsluiting Inspectie bezoeken [brief].
- 30 VWS (2020, 13 november), RE: Ervaringen kwaliteitstesten PBM [e-mail].

- 31 IGJ (2020, 7 december), Inspectierapport Landelijk Consortium Hulpmiddelen [rapport].
- 32 VWS (2020, 14 december), Opdracht kwaliteitsbeleid LCH aan CIBG [memo].
- 33 VWS (2020, 18 december), Nota ter beslissing Noodvoorraad LCH contouren ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en kwaliteitsborging [nota].
- 34 CIBG (2021, 13 januari), Plan van aanpak kwaliteit [memo].
- 35 CIBG (2021, 13 januari), Plan van aanpak kwaliteit [memo].
- 36 VWS (2021, 2 maart), Opvolging aanbevelingen IGJ rapport LCH [brief].
- 37 IGJ (2021, 1 april), Reactie op uw opvolging IGJ inspectierapport LCH [brief].
- 38 Minister voor Medische Zorg (2021, 14 april), Ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen bij crises [kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z05983&did=2021D13268.
- 39 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2020, 6 augustus), Ontwikkelingen COVID-19 [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z14537&did=2020D31128.
- 40 Handelingen II 2019/20, nr. 93, item 4. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/h-tk-20192020-93-4.html>.
- 41 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (2020, 27 augustus), Advies n.a.v. 76e OMT COVID-19 [brief].
- 42 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2020, 1 september), OMT-advies 27 augustus [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z15371&did=2020D33235.
- 43 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2020, 1 september), Lessons Learned Covid-19 [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z15367&did=2020D33225.
- 44 200911 Definitief verslag Bestuursraad 11 september 2020 [intern document].
- 45 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2020, 21 september), Stand van Zaken Covid-19 [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z16819&did=2020D36454.
- 46 Minister van Medische Zorg en Sport (2020, 12 oktober, Accenture rapport onderzoek en OMT advies preventief gebruik [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z18584&did=2020D40154.
- 47 VWS (2020, 21 oktober) Nota ter beslissing: aanpassing prijzen LCH [nota].
- 48 VWS (2020, 26 november) Nota ter beslissing: uitlevering PBM LCH binnen en buiten de zorg [nota].
- 49 201217 Verslag Stuurgroep 17 December '20.
- 50 en VWS (2020, 11 december), Noodvoorraad (activiteiten CIBG) en contouren ijzeren voorraad [memo].
- 51 VWS (2020, 18 december), Nota ter beslissing Noodvoorraad LCH contouren ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en kwaliteitsborging [nota].

- 52 Minister voor Medische Zorg en Sport (2021, 20 januari), Verzoek aanpassing richtlijnen gebruik mondklappers [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z01037&did=2021Do2499.
- 53 Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 940. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z01398&did=2021Do3218>.
- 54 CIBG (2021, 17 februari), Goederen exit-strategie [memo].
- 55 CIBG (2021, 17 februari), LCH - Goederen exitstrategie [presentatie].
- 56 210323 Verslag Stuurgroep 23 Maart '21 [intern document].
- 57 Minister voor Medische Zorg en Sport (2021, 14 april), Ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen bij crises [kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z05983&did=2021D13268.
- 58 VWS (2021, 10 juni), Nota ter beslissing continueren noodvoorraad [nota].
- 59 VWS (2021, 9 juli), Afbouw noodvoorraad LCH - opmerkingen min MZS op nota.pdf [nota].
- 60 VWS (2020, 10 juli), Plan van aanpak beschermingsmiddelen [nota].
- 61 Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 546. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-546.html>.
- 62 Minister van Medische Zorg en Sport (2020, 25 september), Reactie op de motie van de leden Marijnissen en Jetten over een ijzeren voorraad aan beschermingsmiddelen realiseren [kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z17294&did=2020D37413.
- 63 Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 546. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-546.html>.
- 64 Minister van Medische Zorg en Sport (2020, 12 oktober), Accenture rapport onderzoek en OMT advies preventief gebruik [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z18584&did=2020D40154.
- 65 VWS (2020, 11 december), Noodvoorraad (activiteiten CIBG) en contouren ijzeren voorraad [memo].
- 66 201217 Verslag Stuurgroep 17 December '20 [intern document].
- 67 VWS (2020, 18 december), Nota ter beslissing Noodvoorraad LCH contouren ijzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en kwaliteitsborging [nota].
- 68 CIBG (2021, 20 januari), status en voortgang TTP [memo].
- 69 210126 Verslag Stuurgroep 26 Januari '21 [intern document].
- 70 Verslag Klankbordgroep 26 februari '21 en Logboek noodvoorraad & ijzeren voorraad [interne documenten].
- 71 VWS (2021, 24 februari), uitwerking ijzeren voorraad [memo].
- 72 VWS (2021, 2 maart), Uitwerking ijzeren voorraad [powerpoint].
- 73 210302 Verslag Stuurgroep 2 Maart '21 [intern document].
- 74 210409 Verslag Klankbordgroep 9 april '21 [intern document].

Eindnoten (vervolg)

- 75 Minister voor Medische Zorg (2021, 14 april), IJzeren voorraad persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen bij crises [kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z05983&did=2021D13268.
- 76 Kamerstukken II 2020/21, 32805, nr. 118. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z13487&did=2021D28713>.
- 77 Kamerstukken II 2019/20, 35537, Nr. 2. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z14820&did=2020D31909>.
- 78 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2020, 1 september), Lessons Learned Covid-19 [kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z15367&did=2020D33225.
- 79 Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 4053. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z14137&did=2020D34204>.
- 80 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2020, 21 september), Stand van Zaken Covid-19 [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z16819&did=2020D36454.
- 81 De Gelderlander (2020, 24 september), Mondkapjes blijven 'made in China', Arnhemse fabriek mag nog steeds geen medische mondkapjes maken [nieuwsbericht].
- 82 Kamerstukken II 2020/21, vraagnr. 2020Z17260. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z17260&did=2020D37360>.
- 83 Minister van Medische Zorg en Sport (2020, 12 oktober). Accenture rapport onderzoek en OMT advies preventief gebruik [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z18584&did=2020D40154.
- 84 Minister van Medische Zorg en Sport (2020, 12 oktober), Accenture rapport onderzoek en OMT advies preventief gebruik [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z18584&did=2020D40154.
- 85 Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 588. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z17260&did=2020D42604>.
- 86 Minister van Medische Zorg en Sport (2020, 6 november), Commissiebrief Tweede Kamer inzake Verzoek commissie VWS om reactie op initiatiefnota Veldman over structurele weerbaarheid van medische industrie in crisistijd [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z20884&did=2020D44717.
- 87 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2020, 8 december). Stand van zakenbrief COVID-19 [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z24312&did=2020D51019.
- 88 VWS (2020, 11 december), Memo Productie NL [intern document].
- 89 Aanhangsel Handelingen II 2021/22, Nr. 1296. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z22644&did=2022D00390>.
- 90 Logboek Productie NL [intern document].
- 91 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2021, 12 januari). Stand van zakenbrief COVID-19 [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z00430&did=2021D01249.
- 92 Kamerstukken II 2020/21, 25295, nr. 940. URL: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z01398&did=2021D03218>.
- 93 20210126 1. Verslag Stuurgroep 26 Januari 2021
- 94 Handelingen II, 2020/21, nr. 56. URL: www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail/2020-2021/56; URL: www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2020A05860.
- 95 Kamerstukken II 2020/21, 35537-7 [verslag]. URL: www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021D08134.
- 96 VWS (2021, 3 februari), Voorraad FFP2 maskers [nota].
- 97 [Detail 2021D16642 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).
- 98 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (2020, 13 oktober). Advies n.a.v. 80° OMT. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z16247&did=2020D40608.
- 99 Minister van Medische Zorg en Sport (2020, 6 november). Reactie op de initiatiefnota van het lid Veldman over structurele weerbaarheid van de medische industrie in crisistijd [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z20884&did=2020D44717.
- 100 Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2021, 12 januari). Stand van zakenbrief COVID-19 [Kamerbrief]. URL: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z00430&did=2021D01249.

Dit is een uitgave van
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Postadres
Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl/vws

augustus 2023